

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПГР-а СЕЛА БАЛТА БЕРИЛОВАЦ**

Директор,

Младен Радосављевић, дипл.инж.маш.

2019. год.

САДРЖАЈ

Увод:

А (1) Полазне основе стратешке процене утицаја

1.1.Просторни обухват и временски хоризонт

1.2.Преглед садржаја и циљева ПГР-а села Балта Бериловац

1.2.1. Предмет плана и приказ планских решења са аспекта могућих утицаја и заштите

1.2.2. Циљеви ПГР-а села Балта Бериловац

Б (2) Циљеви стратешке процене и индикатори

2.1. Циљеви стратешке процене

2.1.1. Општи циљеви

2.1.2. Посебни циљеви

2.2. Избор индикатора

Б (3) Процена могућих утицаја и мере за смањење негативних утицаја на животну средину

3.1. Детаљна анализа стања животне средине на планском подручју према циљевима стратешке процене и индикаторима

3.1.1. Досадашњи развој са аспекта одрживости

3.1.2. Заштита природних вредности – разматрана питања и проблеми

3.2. Приказ варијантних решења Плана

3.2.1. Варијанта 1: Просторни развој подручја без примене Плана

3.2.2. Варијанта 2: Просторни развој подручја са применом Плана

3.3. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења

3.4. Процена утицаја Плана и Програма на животну средину

3.4.1. Критеријуми за процену утицаја и планска решења обухваћена проценом

3.4.2. Процена утицаја планских решења на животну средину

3.4.3. Процењени могући негативни утицаји Плана на животну средину и планске мере за њихово ублажавање

3.4.4. Процењени позитивни утицаји Плана на животну средину и планске мере за њихово увећање

3.5. Начин на који су при Стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине и карактеристике утицаја

3.5.1. Начин на који су при стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине

3.5.2. Начин на који су при стратешкој процени узете у обзир карактеристике утицаја

3.5.3. Кумулативна и синергијска природа утицаја

Г (4) Смернице за израду стратешке процене утицаја планова на нижим хијерархијским нивоима и процена утицаја пројеката на животну

средину

Д (5) Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана (мониторинг)

- 5.1. Мониторинг система за контролу квалитета вода
- 5.2. Мониторинг система за контролу квалитета ваздуха
- 5.3. Мониторинг система за контролу квалитета земљишта
- 5.4. Мониторинг природних вредности
- 5.5. Права и обавезе надлежних органа
- 5.6. Поступање у случају појаве неочекиваних утицаја

Ђ (6) Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене утицаја

- 6.1. Опис методолошког приступа
- 6.2. Приказ околности у поступку Стратешке процене

Е (7) Начин одлучивања о плану, варијантним решењима, Стратешкој процени утицаја и начин на који су питања животне средине укључена у План

- 7.1. Приказ начина одлучивања
- 7.2. Опис разлога одлучујућих за избор израде ПГР-а са аспекта разматраних варијантних решења
- 7.3. Приказ начина на који су питања животне средине укључена у изради ПГР-а

Ж(8) Учешће надлежних органа, организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени

З (9) Резиме Стратешке процене и закључци

- 9.1. Полазне основе стратешке процене -просторни обухват временски хоризонт; предмет, преглед садржаја и циљева
- 9.2. Циљеви стратешке процене, избор индикатора и утврђивање компатибилности циљева стратешке процене са циљевима ПГР-а
- 9.3. Процена могућих утицаја и мере за смањење негативних утицаја (детаљна анализа стања животне средине; варијанте развоја планског подручја-сценарији развоја и процена ефеката; процена утицаја варијантних решења; процена утицаја планских решења; начин на који су при стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине и карактеристике утицаја)
- 9.4. Смернице за ниже хијерархијске нивое за израду Стратешких процена и процена утицаја на животну средину
- 9.5. Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана (мониторинг:циљеви, индикатори, права и обавезе надлежних, поступање код појаве неочекиваних утицаја

- 9.6. Приказ коришћене методологије и околности израде Стратешке процене (методолошки приступ; околности у поступку стратешке процене)
- 9.7. Начин одлучивања о Плану, варијантним решењима, Стратешкој процени утицаја, и начин на који су питања животне средине укључена у ПГР
- 9.8. Учешће надлежних органа, организација и јавности
- 9.9. Закључак

Графички прилози:

Планирана намена површина 1:2500

Списак табела:

- Табела 1: Општи циљеви стратешке процене
- Табела 2: Посебни циљеви стратешке процене
- Табела 3: Варијанта 1 Просторни развој подручја без примене Плана
- Табела 4: Варијанта 2 – Просторни развој подручја са применом Плана
- Табела 5: Критеријуми за вероватноћу утицаја
- Табела 6: Критеријуми за карактер утицаја
- Табела 7: Критеријуми за просторну димензију утицаја
- Табела 8: Критеријуми за величину утицаја
- Табела 9: Критеријуми за процену значаја утицаја
- Табела 10: Процена утицаја планских решења на животну средину

Закони и прописи од значаја за израду Стратешке процене

1. Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/2009- испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014 и 145/2014);
2. Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС" бр. 135/04, 36/2009, 36/2009-др. закон, 72/2009-др.закон, 43/2011-одлука УС и 14/2016);
3. Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 135/2004 и 88/2010);
4. Закон о водама ("Службени гласник РС" бр. 30/2010, 93/2012 и 101/2016);
5. Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС" бр. 101/2005, 123/2007,

- 101/2011, 93/2012, 104/2013);
6. Закон о културним добрима ("Службени гласник РС" бр. 71/94, 52/11-др.закон, 99/11-др.закон)
 7. Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр. и 14/2016);
 8. Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС" бр. 36/2009 и 10/2013);
 9. Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/2010 и 47/2011)
 10. Уредба о заштити Парка природе "Стара планина" ("Службени гласник РС", бр. 23/2009).
 11. Уредба о режимима заштите ("Службени гласник РС" бр.31/2012);

Документација и литература коришћена на изради Стратешке процене

1. Просторни план општине Књажевац (Сл. лист општине бр.9-1/11)
2. Просторни план подручја Парка природе и туристичке регије Стара планина (Сл. гласник РС 115/08)
3. Извод из Предлога Националног програма заштите животне средине (Република Србија, Министарство за науку и заштиту животне средине, Београд, 2007.године)
4. Извод из Националне стратегије управљања отпадом (Република Србија, Министарство за заштиту природних богатстава и животне средине, Београд, мај 2003)

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ СЕЛА БАЛТА БЕРИЛОВАЦ

1. Увод

Правни основ за израду Плана генералне регулације садржан је у Закону о планирању и изградњи у даљем тексту: Закон ("Службени гласник РС" бр. 47/03) и другим тематски важним законима и у подзаконским актима.

Правни основ за израду Стратешке процене утицаја на животну средину садржан је у Закону о заштити животне средине, а за презентирање њених резултата стручној и широј јавности кроз Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину, у Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 135/04). Изради стратешке процене и припреми Извештаја о стратешкој процени приступило се на основу Одлуке о изради стратешке процене утицаја Плана генералне регулације села Балта Бериловац на животну средину Скупштине општине Књажевац бр. 350-3/2019-04 од 26. 02. 2019. године.

У даљем тексту: Одлука о изради стратешке процене утицаја планова и програма на животну средину представља значајан инструмент стратешког планирања и претходног усаглашавања еколошких и развојних интереса. Она се спроводи ради обезбеђивања вишег нивоа заштите животне средине и интеграције еколошких захтева, мишљења и начела у планове и програме, у циљу подстицања и унапређења одрживог развоја. На основу члана 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, израда те процене обавезна је за планове у области просторног и урбанистичког планирања уколико њихова решења могу изазвати потенцијалне значајне ефекте на животну средину.

Значај стратешке процене утицаја је у томе што она:

- укључује и спаја теме одрживости и заштите животне средине у процес израде планске документације;
- омогућава остваривање бољег, прихватљивог баланса између просторно - еколошких, социо-економских и политичких фактора;
- разматра значајне утицаје на животну средину варијантних планских опција и оцењује планска решења у односу на циљеве заштите;
- подиже на виши степен обавезу планског документа да установи, примени и прати мере спречавања и ограничавања утицаја на животну средину;

Извештај о стратешкој процени утицаја је документ којим се идентификују, описују, вреднују и процењују значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом планских решења и одређују мере за смањење негативних утицаја. Извештај, према члану 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину нарочито садржи:

- 1) Полазне основе стратешке процене;
- 2) Опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;
- 3) Процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину;
- 4) Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- 5) Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана;
- 6) Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене

7) Приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план;

–Закључци до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени утицаја представљени на начин разумљив јавности и други подаци од значаја за стратешку процену.

Извештај о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације села Балта Бериловац представља резултат провере, разјашњења и унапређења примене принципа одрживог развоја и заштите животне средине у изради Плана, уз уважавање услова и стручних препорука органа и институција, као и мишљења грађана, који се односе на потребу елиминисања или ограничавања негативних ефеката на животну средину предметног подручја у складу са Законом, водећи рачуна при том о следећим циљевима: очување изузетних природних вредности и квалитета животне средине, друштвено-економски препород и демографску обнову, унапређење стандарда живота и здравља људи.

Закључак извештаја је да су ти циљеви оствариви и да изабрана и утврђена планска решења неће угрозити вредности природе и животне средине, уз јасну препоруку о неопходности примене Плана и смернице које се односе на очување животне средине, уређење простора и коришћење природних ресурса.

Однос Плана генералне регулације према релевантним плановима програмима, и другим стратешким документима

За овај План генералне регулације, услови и одреднице из планова вишег реда представљају стечене обавезе, а опредељења из стратешких докумената представљају смернице, посебно у погледу захтева и циљева заштите животне средине.

Извод из Просторног плана Републике Србије

Просторни план Републике Србије је у поглављу План развоја туризма и организације туристичких простора, дугорочним планом развоја и организације туристичких активности садржаја и простора, дао приоритет развоју Старе планине, тј. Бабиног Зуба.

Постављени општи циљеви у смислу активирања и искоришћења природних ресурса, подразумевају адекватну опремљеност подручја саобраћајном и туристичком инфраструктуром, чиме ће се искористити и повољност географског положаја између развијених делова Европе и Блиског и Средњег истока.

Просторним планом Републике Србије, Стара планина се ставља под заштиту као подручје од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите као Парк природе.

Извод из Просторног плана подручја Парка природе и туристичке регије Стара планина

Природни услови

Подручје Просторног плана има обележје брдско-планинског рељефа, десецираног рекама Трговишки Тимок, Темштица и Височица и њиховим притокама, с најнижом надморском висином у северном делу од око 140 м.н.в. и највишом на Старој планини од 2169 м.н.в. (врх Миџор). Најзаступљенији су висински појасеви између 600 – 1200 м.н.в. на преко 50% површине подручја. У висинском појасу од 1500 – 2169 м.н.в. налази се око 110 км² или око 7% површине подручја (од тога око 15 км² у појасу изнад 1800 м.н.в.). Доминирају неутралне експозиције на око 45%, док су топле експозиције заступљене на око 30%, а хладне на око 25% подручја Просторног плана. На око 42% подручја су нагиби терена већи од 10 степени (или 12%), на око 29% су стрми нагиби терена већи од 31 степен (или 60%).

Клима на подручју Просторног плана припада умерено-континенталном типу у нижим деловима, док се у котлинама осећа утицај жупске, а на већим висинама планинске климе. Средње годишње температуре ваздуха у подгорини, односно, долинама Нишаве и Тимока крећу се у распону од 10,1 – 10,5° С, док су у висинском појасу изнад 1950 м.н.в. средње годишње температуре ваздуха испод 2° С и седам месеци има негативне средње температуре просечне годишње суме падавина крећу се од 600 – 650 mm у подножју планине, и преко 1200 mm у највишем планинском појасу – изнад 1950 м.н.в. Максимум падавина је у јуну, минимум у октобру и септембру, док се секундарни максимум јавља у новембру, ређе у децембру месецу. Средње трајање снежног покривача у појасу изнад 1400 м.н.в. креће се од 3-5 месеци, у зависности од висине и експозиције, а на Миџору и до 6 месеци. Просечно трајање снега веће дебљине од 50 cm износи око 70 дана (на Миџору и до 100 дана), а средња максимална висина снежног покривача износи 110-150 cm.

Педолошки покривач је разноврстан. Преовлађују кисела смеђа земљишта (дистрични камбисол) везана за све типове стена, али су највише заступљена на геолошкој подлози изграђеној од метаморфних и магматских стена. Други по распрострањењу су ранкери, са неколико варијетета, претежно на црвеним пешчарима, мање на стенама метафорфно-магматског комплекса. На кречњацима и доломитима главни типови педолошког супстрата су рендзине и смеђа земљишта. Доминирају земљишта ниског бонитета (од шесте до осме бонитетне класе), са потпуном неподесношћу или веома озбиљним ограничењима коришћења за друге намене осим ливада, пашњака и шума.

Западним падинама Старе планине, али не у целини, већ у виду ерозионих жаришта I и II категорије. Средња ерозија III категорије распрострањена је посебно на падинама речних долина. Доминантно је заступљена слаба ерозија.

Подручје је изложено опасности од земљотреса јачине изнад 5° МКС на територији општине Књажевац и Зајечар, односно до 7° МКС на територији општина Пирот и Димитровград.

Културна добра

Највредније сачувано етно наслеђе налази се у забаченим планинским селима. Због напуштања села, ти објекти су изложени пропадању и рушењу. У

овим селима сачувани су амбијенти и архитектура, архаичних села Старе планине (готово неизмењени од настанка у 19 веку). Најзначајнији су очувани објекти од аутохтоног материјала – стамбене зграде и привредни објекти воденица, стругара, ваљавица и др., а најинтересантнији амбијенти су у језгрима – записи (крст, дрво) на којима се одржавају верски обичаји. Остала села на подручју просторног плана претрпела су знатне трансформације, које су све веће што су насеља нижа, саобраћајно приступачнија и ближа граду, тако што су аутентичну кулурну баштину заменили мање вредни објекти и амбијенти по узору на мешовита и градска насеља.

Туристичка села

Туристичка села су потпланинска традиционална насеља чији је развој доминантно условљен туризмом. То су:

1. Балта Бериловац на територији КО Балта Бериловац, као центар заједнице села у општини Књажевац утврђује се следећим показатељима:

- 400 сталних становника;
- 400 туристичких лежајева, орјентационо 30% у туристичким апартманима, 50% у пансионима и 20% у приватном смештају;
- 60 запослених у туризму.

Извод из Просторног плана општине Књажевац

Просторним планом општине Књажевац поштују се опредељења Просторног плана подручја Парка природе и туристичке регије Стара планина “Сл.гл. РС бр. 115/08”, у погледу капацитета смештаја, капацитета и генералног решења скијалишта, као и смерница за уређивање туристичких локалитета и јавног скијалишта.

Заштита природних вредности

Парк природе Стара планина, површине 42.293 ха на подручју Плана, у границама и са режимима заштите утврђеним уредбом о проглашењу тог подручја. до спровођења ревизије и усаглашавања са одредбама Закона о заштити природе. У режиму заштите I степена налазе се локалитети Сињина-Мирица (3.06km²), Голема река (0.34km²) и Бабин Зуб (0.22km²), док се у режиму заштите II степена налазе локалитети Ново корито (20,42km²), Папратска река (14,47km²) и Свети Никола – Јабучко равниште – Сребрна глава (117,55km²). За подручје Парка природе Стара планина, осим закона, уредбе о режимима и услова заштите природе, меродавни су и Уредба о заштити парка природе и Просторни план тог подручја.

Подручје села Балта Бериловац је сврстано у зони са режимом заштите III степена Парка природе. Балта Бериловац спада у групи подпланинских традиционалних насеља. Овим планом је предвиђено око 400 туристичких лежајева. Кроз планску разраду провериће се димензионисани капацитети туристичких локалитета на основу детаљније валоризације изражених погодности за изградњу, ослоњеност на квалитетно алпско скијалиште, саобраћајни приступ и опремања инфраструктуром (посебно могућност и рационалност водоснабдевања и каналисања отпадних вода).

На подручју зоне са режимом заштите III степена Парка природе успоставља се режим са селективним и контролисаним газдовањем природним ресурсима, изградњом и коришћењем простора и активностима у простору, чији је основни захтев одржање високог квалитета животне средине, биолошке и предеоне разноврсности. То је пољопривредно-шумска и насеобинска зона, која осим планског уређења и комуналног опремања постојећих насеља, подразумева и планску изградњу туристичких центара и насеља и инфраструктуре, ограничено коришћење минералних сировина, развој сточарства и других грана пољопривреде, лов и спортски риболов и друге видове одрживог развоја, уз водећи принцип заштите природе и животне средине, дугорочну добробит локалне заједнице и ревитализацију локалног становништва и насеља. На подручју ове зоне циљ је и очување и унапређење станишта посебно значајних дивљих врста и њихових заједница, оптимално управљање популацијама тих врста, очување и презентација репрезентата геонаслеђа, очување и складно уређење ансамбала амбијенталних вредности укључујући у њих, у појединим просторним јединицама ове зоне, стара сеоска насеља, објекте и облике традиционалног градитељства и живота и културно-историјске вредности.

Зоне заштите непокретних културних добара

Утврђивање заштићене околине за категорисана и **непокретна културна добра** којима ће бити утврђен статус и категоризација, одредиће се установљавањем следећих зона са различитим режимима заштите и правилима уређења и изградње простора, и то:

2. зона I степена заштите, то јест зона заштићене/непосредне природне околине непокретног културног добра која ужива исти статус заштите као добро, са режимом строго контролисане изградње и уређења простора којим је:

– забрањена изградња објеката који нису у функцији заштите и презентације културног добра;

– дозвољено коришћење, одржавање и, евентуално, реконструкција објеката у оквиру постојећих габарита и уз сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;

– простор се уређује, опрема комуналном инфраструктуром и одговарајућим мобилијаром у складу са захтевима заштите и презентације непокретног културног добра; и

– дозвољен досадашњи начин коришћења пољопривредног земљишта и радови на уређењу шума који нису у колизији са заштитом и презентацијом непокретног културног добра и очувањем предеоног лика заштићеног простора;

– зона II степена заштите чини просторну целину са I зоном заштите у оквиру предеоног лика ближе перцепције (до најближих визуелних препрека у окружењу), коју штити од негативних утицаја окружења и омогућава презентацију непокретног културног добра, има режим ограничене и строго контролисане изградње и уређења простора којим је:

8) дозвољена реконструкција и одржавање постојећих, изузетно и изградња нових стамбених и помоћних објеката за пољопривредну производњу сталних становника насеља и то искључиво на катастарској/грађевинској парцели са

постојећим објектима, у складу са условима надлежног завода за заштиту споменика културе и одговарајућим урбанистичким планом;

9) дозвољен саобраћајни приступ и организовање пункта за прихват посетилаца и службених лица, са пратећим садржајима за презентацију непокретног културног добра и уређеним стазама за пешачко кретање посетилаца; и

10) омогућено формирање етнопарка с постојећим (заштита *in situ*), пренетим и/или репликама објеката народног градитељства;

1) зона III степена заштите, (где је сврстано и село Балта Бериловац) то јест шира зона заштите, која обухвата простор амбијенталне и/или предеоне целине у којој се непокретно културно добро налази, има режим селективне и контролисане изградње и уређења простора којим је дозвољен:

9. развој активности комплементарних заштити непокретног културног добра;

10. промена намене и начина коришћења пољопривредног и шумског земљишта уколико се не ремети очување предеоног лика;

11. изградња приступних и рехабилитација и реконструкција постојећих путева и саобраћајница у насељу, као и уређење различитих врста стаза за кретање посетилаца, излетника и туриста (излетничке, панорамске, планинарске, маунтинбајк и друге стазе);

12. изградња туристичких, спортско-рекреативних, стамбених, пољопривредних и других објеката у функцији развоја културолошког и руралног туризма и обнове постојећих насеља на основу одговарајућег урбанистичког плана.

Ни у једној од наведених зона није дозвољена површинска експлоатација минералних сировина.

Извод из Водопривредне основе Републике Србије

1. Циљеви

Основни циљеви Водопривредне основе су: одржавање и развој водног режима обезбеђењем јединственог управљања водама, коришћења вода, заштите од штетног дејства вода и заштите вода, применом најцелисходнијих и оптималних техничких, економских и еколошких решења; интегрално, комплексно, рационално и јединствено газдовање водама у оквиру интегралног уређења, коришћења и заштите свих ресурса и потенцијала.

Циљеви Водопривредне основе значајни за стратешку процену утицаја су:

- обезбеђење заштите и унапређење квалитета вода за коришћење од стране различитих корисника и намена, а тиме и побољшање квалитета живота путем заштите и унапређења животне средине, а све заједно у комплексу интегралног коришћења вода, заштите вода и заштите од вода;
- унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица као и других видова штетног дејства вода, како би се створили услови за развој других система у оквиру јединственог уређења режима вода и рационалног повећања степена обезбеђености заштите од вода;
- унапређење свих делатности и активности на водама и око њих;

- заштита и ревитализација угрожених екосистема, антиерозивног газдовања шумама као и очувања и унапређивања природних и створених ресурса и вредности;
- заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других привредних грана;

2. Коришћење вода

Снабдевање висококвалитетном водом је приоритетан вид коришћења ресурса. Планско подручје је оријентисано на подземне воде и Тимок.

Оптималну, дугорочну орјентацију снабдевања становништва водом представљају рационални, регионални и међурегионални водоводни систем. Регионални се ослањају на заштићена изворишта висококвалитетних вода.

За водоснабдевање индустрије потребне количине воде обезбеђиваће се из водотокова.

3. Заштита вода

Упоредо са решавањем снабдевања водом насеља мора се решавати и проблем одвођења и третмана отпадних вода, дефинисање минималних захтева за квалитет ефлуента урбаних изнова загађења за зоне које нису под посебном заштитом и за “осетљиве зоне” (изворишта водоснабдевања). Токсичне индустријске отпадне воде морају бити подвргнуте предтретману пре упуштања у канализацију или потпуном третману ако се испуштају у природни реципијент уз примену норми за квалитет ефлуента; изградња депонија за безбедно складиштење отпадних материја из процеса производње и отпадних муљева из постројења за пречишћавање отпадних вода (ПОВ), успостављање ефикасног система мониторинга и израда катастра загађивача, очување биодиверзитета и генетског фонда флоре и фауне у воденим, обалним и приобалним екосистемима и побољшање и очување станишта биљне заједнице обезбеђивањем потребних количина воде; успостављање ефикасне заштите изворишта и зоне водоснабдевања.”

Дефинишу се три степена приоритета заштите вода. У I степен приоритета спада санација већ изграђених постројења, у II степен изградња ПОВ за загађиваче чије отпадне воде битно утичу на непосредни реципијент и квалитет вода у “осетљивим зонама” и у III степен изградња свих осталих ПОВ за насеља веће од 5.000 становника која имају централизовано водоснабдевање и изграђену канализацију.

Код акумулација намењених водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите вода од случајног и намерног загађивања (првенствено увођењем зона санитарне заштите у општим санитарним уређењем изворишта, систематском контролом и адекватном службом за реализацију постављених циљева).

Код свих акумулација треба обезбедити потребне количине воде за оплеменењавање малих вода, а низводно од бране и одговарајући протицај и квалитет вода, као водопривредни минимум којим се заштићују воде и

приобални екосистеми, прописана стања квалитета вода у водотоцима и задовољавају потребе низводних корисника.

4. Заштита од вода

Окосницу заштите од поплава представљаће линијски системи за пасивну заштиту. Активне мере представља коришћење постојећих и будућих акумулација и ретензија. Систем одбране од поплава утврђује се Планом за управљање режимом вода. Неинвестиционе мере за смањење штете од поплава подразумевају примену просторних планова, прописивање услова изградње у плавним зонама, осавремењивање система прогнозирања и обавештавања и ажурирање оперативних планова одбране од поплава. Битан услов за остваривање укупних позитивних ефеката система за заштиту од поплава и уређење водних токова, представља заштита од ерозије и бујичних токова претварањем нископродуктивних и деградираних пољопривредних површина у шумске комплексе и заштитом водопривредних објеката од наноса са механичког, хемијског и биолошког аспекта.

5. Водни режим

Приоритет у побољшању домицијалних вода представља очување нивоа квантитативног и подизање на виши степен квалитативног стања вода, изградњом акумулација, рационалним коришћењем укупних водних ресурса, контролом наноса (ерозија, бујица и транспорт наноса), изградњом уређаја за пречишћавање вода, односно укупном контролом загађења која доспевају у водотокове, као и уређењем речних токова и заштитом од поплава. Од посебног значаја је очување квалитета вода на нивоу који обезбеђује коришћење вода за кориснике са највишим захтевима.

Извод из предлога националног програма заштите животне средине (Република Србија, Министарство за науку и заштиту животне средине, Београд 2010. године)

Предлог Националног програма заштите животне средине израђен је за период од десет година, ради стварања услова за подизање квалитета животне средине и унапређење квалитета живота становништва у Србији.

1. Циљеви

Општи циљеви политике Предлога Националног програма заштите животне средине значајни за стратешку процену утицаја су:

- интеграција политике заштите животне средине са економском и другим секторским политикама; припремање и спровођење секторских стратегија које се односе на животну средину; интегрисање принципа заштите животне средине у просторно и урбанистичко планирање;
- унапређење система контроле квалитета животне средине применом норматива и стандарда, обавезном контролом

квалитета мониторинга чинилаца животне средине и аналитичких метода, сопственим мониторингом загађивача, израдом катастра загађивача, успостављањем јединственог информационог система и система информисања.

Посебни циљеви значајни за стратешку процену утицаја дефинисани су за све чиниоце животне средине (воде, земљиште, пољопривреду и шумарство, природу, биодиверзитет, шуме ваздух и климу, управљање отпадом, заштиту од буке, заштиту од удеса, индустрију, енергетику).

У Предлогу Националног програма заштите много пажње је посвећено одређивању специфичних и мерљивих циљева политике за решавање проблема у области животне средине (одређени су приоритетни краткорични и средњорочни циљеви политика и кључне реформе политика потребне за спровођење ових циљева).

2. Утицај неких сектора развоја на животну средину

За имплементацију Националног програма заштите примењиваће се сва начела из Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр.135/2004, 36/2009, 36/2009-др.закон, 72/2009-др. закон, 43/2011-одлука УС и 14/2016"). из Закона о заштити.

Природни ресурси су сагледани са аспекта заступљености, очуваности и могућности даљег коришћења. Процењене количине подземних вода се могу увећати вештачким прихрањивањем. Значајна је издашност термоминералних и термалних вода са температуром од око 18 °C.

Србија располаже довољним количинама вода за задовољење својих потреба, уколико се рационално користе, штите од загађивања и изградбе неопходни објекти за изравнање просторне и временске неравномерности протицаја. Међу кључним изворима загађења вода су индустријске и комуналне отпадне воде, дренажне воде из пољопривреде, оцедне и процедурне воде из депонија. Квалитет вода у Србији је генерално лош и погоршава се. Квалитет воде за пиће је генерално незадовољавајући. Проблеми у области вода су:

- загађење водотокова из тачкастих и расутих извора загађења;
- повећана концентрација нитрата у подручјима осетљивим на загађење нитратима услед расутог загађења из пољопривреде;
- честе поплаве које изазивају велике штете
- притисак на животну средину и природне ресурсе у зони акумулација укључујући таложење вученог и суспендованог наноса у акумулацијама, промене режима подземних вода у приобаљу, утицај на биодиверзитет итд.
- Неадекватан мониторинг вода.

У погледу притиска на природу и биодиверзитет, истакнути су као значајни утицаји:

- коришћење необновљивих енергетских и минералних ресурса без адекватних мера унапређења и заштите;
- загађивање ваздуха, вода и земљишта материјама из индустрије, енергетике, пољопривреде, саобраћаја;
- урбанизација и интензивни туризам (отпадне воде, комунални отпад, премашени капацитети инфраструктуре и броја туриста итд.);
- шумских делатности у заштићеним природним добрима;
- развој саобраћајне инфраструктуре, хидромелиорација, изградња водних акумулација;

3. Процес одређивања приоритета

Фазе овог процеса су: избор критеријума за одређивање приоритета, одређивање система пондерисања, успостављање система бодовања, одређивање приоритета од стране заинтересованих страна. Критеријуми за одређивање приоритета су: очекиване користи за животну средину, очекиване користи по здравље, испуњење захтева за приближавање ЕУ и међународних споразума, уштеда природних ресурса и енергија, отварање сталних радних места, укупни трошкови потребни за постизање циља, очекиване користи у погледу биодиверзитета и станишта, стварање основе за примену других циљева политике, очекиване користи за заштићена природна добра и величина популације корисника.

Извод из националне стратегије управљања отпадом за период 2010-2019. године

Општи циљ Националне стратегије управљања отпадом је: побољшање квалитета живота становништва осигуравањем жељених услова животне средине и очувањем природе заснованим на одрживом управљању животном средином.

Циљ стратегије значајан за стратешку процену утицаја: увођење одрживог управљања као начина поступања са отпадом значајног првенствено у погледу заштите и унапређења квалитета животне средине и здравља људи; дефинисање управљања отпадом у краткорочном у дугорочном периоду.

1. Закључци анализе стања управљања отпадом

Категоризација локације постојеће депоније (према Директиви за депоније ЕУ): категорија K₄; карактеристике: званична депонија – сметлиште која не испуњава ни минималне мере заштите и коју одмах треба санирати, затворити и рекултивисати.

2. Стратешки правци управљања отпадом

Урбанистичко планирање треба да обезбеди плански оквир за систем управљања отпадом, да подстакне очување животне средине и минимализира неповољне утицаје на животну средину, да заштити одређене

области и природне вредности од неадекватног развоја и да размотри потребу за новим постројењима за третман или одлагање отпада.

Санитарно депоновање подразумева регионалну депонију са мрежом трансфер станица (локацијама за сакупљање отпада пре транспорта до локације коначног третмана; рационално је да су на удаљености већој од 20 км од регионалне депоније, а уз њих могу бити сакупљачке станице, сакупљачки центри, рециклажне станице).

За четири предвиђене опције управљања отпадом дефинисана је просторна организација:

1. У предвиђеној мрежи од 29 регионалних депонија, подручје четири актуелне општине третирано је кроз два региона:

Регион 24 чине: Ниш, Гаџин Хан, Сврљиг, Алексинац, Мeroшина, Дољевац (укупно 384.106 становника, и 245,83 тоне укупног отпада на дан), без трансфер станице

Регион 21 чине: Бор, Зајечар, Жагубица, Бољевац, Соко Бања, Књажевац (укупно 207.489 становника и 132,79 тона укупног отпада на дан), са трансфер станицама у Жагубици, Бољевцу, Соко Бањи и Књажевцу

2. У предвиђеној мрежи 17 рециклажних система, територије појединих Општина са планског подручја улазе у два Рец – региона;

- Рец 15: Ниш, Гаџин Хан, Сврљиг, Алексинац, Мeroшина, Дољевац, Прокупље, Житорађа, Куршумлија, Блаце (укупно 494.054 становника и 316,20 тона укупног отпада на дан).

- Рец 10: Неготин, Мајданпек, Кладово, Кучево, Бор, Зајечар, Жагубица, Бољевац, Соко Бања, Књажевац (укупно 316.769 и 202,73 тоне укупног отпада на дан),

3. У оквиру предвиђене мреже центара за компостирање са 7 сатница, од четири актуелне Општине, само подручје општине Алексинац ушло је у састав КОМ -Региона;

Ком 7: Ниш, Гаџин Хан, Сврљиг, Алексинац, Мeroшина, Дољевац, Прокупље, Житорађа, Куршумлија, Блаце, Лесковац, Лебане, Бојник, Медвеђа, Власотинце, Црна Трава, Врање, Владичин Хан, Сурдулица, Босилеград, Трговиште, Бујановац, Прешево (укупно: 962 219 становника и 615,82 тоне укупног отпада на дан).

4. У оквиру предвиђене мреже од 4 инсератора за комунални отпад, истом ИНС региону, осим подручја четири актуелне Општине, припадају подручја још неких.

ИНС: Јагодина, Ћуприја, Параћин, Ражањ, Деспотовац, Бор, Зајечар, Жагубица, Бољевац, Соко Бања, Књажевац, Неготин, Мајданпек, Кладово, Кучево, Ниш, Гаџин Хан, Сврљиг, Алексинац, Мeroшина, Дољевац, Прокупље, Житорађа, Куршумлија, Блаце, Лесковац,

Лебане, Бојник, Медвеђа, Власотинце, Црна Трава, Врање,
Владичин Хан, Сурдулица, Босилеград, Трговиште, Бујановац,
Прешево (укупно: 1.605.877 становника и 1.027,76 тона укупног
отпада на дан.

А (1) Полазне основе стратешке процене

1.1. Просторни обухват и временски хоризонт

Граница ПГР-а села Балта Бериловац полази од тромеђе КП бр. 1281, 1282 и пута ДП II А реда 222 (КП бр.3687), сече пут и Црновршку реку (КП бр.3683/1) ка истоку до тромеђе КП бр. 647, 649 650 и Црновршке реке. По истом правцу наставља међним линијама КП бр. 647 и 649; 648 и 649; пресеца пут КП бр. 652 до тромеђе пута КП бр. 652, КП бр. 655 и КП бр.659, наставља у правцу истока међним линијама КП бр.655 и 659; 659 и 656; 656 и 658, сече пут КП бр.660 и део КП бр. 661 до тромеђе КП бр.661, 666 и 665. Граница затим скреће ка југоистоку међним линијама КП бр. 665 и 666; 667 и 668; 668 и 680; 669 и 680; 675 и 680; 679 и 675. Од ове тачке граница скреће ка југу међним линијама КП бр.679 и 707; 677 и 705 и наставља ка истоку међним линијама КП бр.696 и 705; 704 и 705; 704 и 711; 700 и 712 до пута КП бр.3693. Од ове тачке граница скреће југозападно левом страном пута КП бр.3693 и КП бр. 776, 779, међним линијама 1209 и 1208 до тромеђе 1208, 1209 и 1210 затим сече пут КП бр.1208 у правцу југа и наставља међним линијама КП бр. 1207 и 1211; 1211 и 1212; 1212 и 1214; 1212 и 1213; 1212 и 1217; 1203 и 1217; 1202 и 1217; 1201 и 1202, сече пут КП бр.3694 до тромеђе КП бр.1190, 798 и пута КП бр. 3697, затим наставља међним линијама у правцу запада између Кп бр. 798 и 1190; 1190 и 1191; пута КП бр.3694 и КП бр.1191, од ове тачке граница скреће ка југу међним линијама КП бр.1191 и 1192; 1191 и 1189, сече Ћуштичку реку КП бр. 3684 затим наставља међним линијама КП бр.1166 и 1167; до локалног пута КП бр. 3695 (Балта Бериловац-Ћуштица) одатле скреће десном страном пута КП бр.3695 и КП бр. 1167; сече пут КП бр. 3695 у правцу тромеђе КП бр.3695, 1047 и 1046. Даље граница наставља ка југу међним линијама КП бр. 1047 и 1046; 1053 и 1063; 1054 и 1063; 1055 и 1063; 1056 и 1063; 1056 и 1062; 1056 и 1057; прелази пут КП бр. 3703 и иде међним линијама пута КП бр. 3703 и 1142, 1145 и 1146, међним линијама КП бр. 1146 и 1144; 1144 и 1147; 1147 и 1148; 1147 и 1149; 1147 и 1150; 1150 и 1154; 1150 и 1155; 1152 и 1155; 1152 и 1156; 1159 и 1156; 1159 и 1158; 1161 и 1160; 2346 и 2347; 2349 и 2350; 2350 и 2345; 2345 и 2355; 2344 и 2345; 2344 и 2342; 2343 и 2342; 2343 и 2340; 2357 и 2340; 2358 и 2340, до тромеђе пута КП бр.2339, 2340 и 2358. Од тромеђе скреће ка југу међним линијама КП бр.2339 и 2358; 2339 и 2359; 2359 и 2337(поток); 2359 и 3701; 2360 и 3701; 2361 и 3701; 2365 и 3701; 2367 и 3701; 2375 и 3701; 2374 и 3701; 2377 и 3701; сече поток 2389 и пут 3701 у више прелома до тромеђе КП бр. 2396, 2331 и 2409, наставља у правцу истока међним линијама КП бр.2409 и 2331, 2330, 2322, 2321, 2417 до тромеђе КП бр. 2409, 2410 и 2415. Од ове тачке граница се наставља у више прелома међним линијама КП бр. 2415 и 2417; 2416 и 2417; 2416 и 2418; сече пут у правцу истока КП бр.2419 и наставља међним линијама КП бр. 2420 и 2421; 2447 и 2421; 2446 и 2421; 2446 и 2444, скреће ка западу међним линијама КП бр. 2446 и 2445; 2445 и 2448; 2445 и 2459; 2460 и 2445; 2438 и 2439 у више прелома, сече пут КП бр.3699 и по истом

правцу наставља међним линијама Кп бр. 3699 и 2475; 2475 и 2171; 2476 и 2170; 2477 и 2169; 2478 и 2169; 2479 и 2169; 2480 и 2169, скреће ка северозападу међним линијама КП бр. 2168 и Кп бр. 2481, 2487, 2488, 2490; 2490 и 2151; 2151 и 2497; 2151 и 2491; 2492 и 2150, сече пут КП бр.3698 и наставља међним линијама КП бр.2068 и 2131; 2069 и 2080; 2070 и 2079; 2078 и 2079; 2127 и 2128; 2128 и 2081, до тромеђе КП бр. 2128, 2081 и пута КП бр. 2085, одатле скреће у више прелома ка северозападу међним линијама пута КП бр.2085 и КП бр.2081, 2083, 2084, 2037, 2036, 2032, 2031, 2026, 2025, 2027, 2024 затим скреће ка западу међним линијама КП бр. 2024 и 2023; 1996 и 1995; 1194 и 1995 до пута ДП II А реда 222 (КП бр.3696), наставља међним линијама пута КП бр. 3696 и КП бр. 1994, 1989, 3008, 3007 и 3006 до катастарске општине Вртовац-тачка 5, сече државни пут до тачке 6 и иде међном линијом катастарске општине Вртовац и катастарске општине Балта бериловац до тачке 8, сече реку Тимок КП бр. 3683, затим се креће источно међном линијом реке Тимок КП бр. 3683/1 и КП бр. 1915, 1914, 1916, 1918, 1919, 1925, 1932, 1931, 1878, 1877, 1876, 1875 до тромеђе КП бр. 3683/1, 1861 и 1875, затим наставља ка северу међном линијом КП бр. 1875 и Кп бр. 1861, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867 и 1874 до пута Кп бр. 1883/1, иде средином пута до укрштања са путем КП бр. 3687 и наставља у правцу севера путем Кп бр. 3687 до четворомеђе КП бр.3687, 1403, 1402 и 424, од ове тачке граница се креће међном линијом КП бр. 1402 и КП бр. 1403, 1406, 1407, 1408 и 1409; затим међном линијом КП бр. 1401 и 1409; 1400 и 1419; 1420 и 1423, затим наставља КП бр. 1391 и КП бр. 1424, 1427, 1428; КП бр. 1428 и 1390; 1390 и 1389; 1387 и 1388; 1386 и 1385; КП бр. 1384 и КП бр. 1385, 1383, 1381, 1380 и 1381; 1378 и 1380; 1379 и 1378; 1378 и 1367; 1378 и 1370; 1378 и 1371; 1377 и 1373; 1375 и 1377; 1376 и 1375, одатле граница скреће ка југу међним линијама КП бр.1359 и КП бр. 1376, 1455, 1456, нагло скреће ка истоку између КП бр. 1359 и 1358, наставља међним линијама између КП бр. 1347 и КП бр. 1353, 1352, 1350, 1349, 1348, наставља по истом правцу између КП бр. 1344 и КП бр. 1346, 1345, 1343, 1338, 1335, 1334, затим између КП бр.1333 и 1331; затим између КП бр. 1327 и 1331, 1330, сече део КП бр. 1327 наставља међном линијом КП бр. 1328 и 1329 и скреће у правцу југа до државног пута ДП II А реда 222 (КП бр.3687), иде левом страном пута, сече пут КП бр. 3692 у правцу истока и наставља међним линијама КП бр. 3687 и КП бр. 1299, 1298, 1297, 1296, 1295, 1294, 1293, 1291, 1290, 1280, скреће ка северу до тромеђе КП бр. 1281, 1282 и ДП II А реда 222 (КП бр.3687) одакле је граница и почела. Укупна површина у оквиру границе плана је око 141,53 ха.

1.2. Преглед садржаја и циљева ПГР-а села Балта Бериловац

Просторним планом општине Књажевац из 2011.године део подручја које је предмет обраде третирано је као значајно планинско традиционално село. Уређење и развој овог подручја засниваће се на:

- ревитализацију и опремање сеоских насеља у планинском делу Општине и њихово уклапање у туристичку понуду;
- увођење и поштовање принципа одрживог развоја туризма, првенствено у погледу рационализације коришћења природних ресурса, као и заштите, унапређења и презентације природних вредности, животне средине и културног наслеђа;
- афирмација туризма и комплементарних делатности као активности најизразитије усклађених са заштитом, ревитализацијом и културолошким

коришћењем природних и културних добара подручја, као и агенсом развоја активности друштвеног стандарда (саобраћај, комуналне службе, јавне службе); у том смислу, туризам ће представљати значајан фактор социоекономског и културног развоја становништва и активности (посебно планинских насеља)

- комплексна валоризација природних и антропогених туристичких потенцијала;

- наставак развоја планинског туризма високог квалитета са интезивирањем развоја осталих видова туризма; развој целогодишње туристичко-рекреативне понуде у простору засноване на афирмисаним садржајима и на афирмацији нових туристичких потенцијала (већим укључивањем природних и културно-историјских вредности), уз функционалну интеграцију са постојећом и планираном спортско-рекреативном понудом туристичке дестинације Стара планина;

- државно стимулисање социо-економских функција туризма, посебно запошљавање локалног становништва у туризму, здравствене и спортске рекреације, спорта; и обезбеђење подршке развоју туризма државним улагањима у изградњу саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

- заштита и унапређење основних природних туристичких ресурса, првенствено високопланинског подручја;

- унапређење постојећих видова туризма, ради продужења туристичке сезоне;

- развој и интегрисање туристичке понуде Старе планине са руралним окружењем и Књажевцем;

- едукација и информисање локалног становништва, посетилаца и шире јавности о вредностима, потенцијалима и садржајима туристичке понуде општине Књажевац.

- целодневна понуда уз планински, еко и етно-туризам, ловни туризам, производња еко-хране и етно-занатских производа, туризам специјалних интересовања (спелеологија-авантуристичке туре, истраживачке туре, бициклизам, панорамски путеви, вински путеви Књажевачког виногорја и др.) уз функционалну интеграцију са другим видовима туризма, у ближој гравитацији туристичких и рекреативних комплекса, центара и места комерцијалне и понуде других облика туризма;

Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине

На основу Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94) надлежни Завод за заштиту споменика културе из Ниша издаје услове чувања, одржавања и коришћења културних добара и утврђује мере заштите ствари и творевина за које се претпоставља да имају својства од посебног значаја за културу, уметност и историју односно добара која уживају претходну заштиту.

У анализи амбијенталних целина и појединачних садржаја, када је Балта Бериловац у питању, мора се константовати да је већи део објеката грађен од слабијег материјала, да су мање очувани и да нема традиционално грађених објеката који су у добром стању.

На подручју Балта Бериловца постоји и црква као и сачувана заветна места – записи (крст, дрво) на којима се одржавају верски обичаји. Да би се културна баштина сачувала, потребно је урадити, ревитализацију, рестаурацију и конзервацију вредне заоставштине.

Уколико се у току било које врсте грађевинских и других радова на свим облицима инфраструктуре наиђе на било који облик културног или природног добра (археолошки налаз, или налаз геолошког, палеонтолошког или било ког другог порекла) радови се морају зауставити и обавестити надлежне службе заштите (Завичајни музеј Књажевац и Завод за заштиту споменика културе у Нишу) и предузму све мере како се налазиште не би оштетило или уништило у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима.

У случају да се радови планирају или изводе на површини на којој се налази културно добро или добро које ужива претходну заштиту, подносилац захтева је дужан да обезбеди услове Завода, као и да обезбеди средства за претходна археолошка истраживања, заштиту, чување, публикување и презентацију истог, а што ће се регулисати посебним уговором између Инвеститора и Завода.

1.2.1. Предмет Плана и приказ планских решења са аспекта могућих утицаја и заштите

Предмет Плана је грађевинско земљиште којим се дефинише намена и утврђују услова за мултифункционално коришћење простора у оквиру одрживог развоја. Значај Плана за заштиту животне средине и одрживи развој, произилази из посебног третмана подручја.

Цео План се ради у сврху заштите, па овај извод приказује будуће стање животне средине.

1. Правила коришћења, уређења и заштите планског подручја

Концепција заштите, уређења и коришћења подручја Плана заснована је на заштити и унапређењу животног простора. Заштита животне средине основ је за развој и просторни размештај објеката у функцији рекреације и спорта, као и других пратећих садржаја и активности, што је основ за остварење општег циља израде Плана генералне регулације и начела интегралности заштите.

2. Мере заштите природних вредности

У обухвату Плана генералне регулације села Балта Бериловац налази се део заштићеног подручја Парка природе “Стара планина” (III зона заштите). Такође, предметно подручје се налази у просторном обухвату еколошке мреже “Стара планина”(80). Како би се заштитио и очувао заштићени простор, Планом су предвиђене неопходне мере заштите природних вредности:

Приликом планирања намене површина извршено је зонирање функционално различитих намена и груписање компатибилних садржаја и активности на грађевинском земљишту. Планом су раздвојене функције, зоне и објекти који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања. Како би се заштитила природа треба спречити прекомерну пренамену пољопривредног у грађевинско земљиште као и пренамену шумског у грађевинско земљиште у складу са Законом о шумама по члановима 22, 10, 11 и 12.

Процењени су и дефинисани нови (реални) капацитети у односу на постојеће у погледу инфраструктурне опремљености и степена изграђености

простора. Параметри за изградњу прилагођени су капацитетима предметног подручја, природним вредностима и реалним могућностима за инфраструктурну опремљеност. Анализирана је постојећа намена коришћења простора и новостворени услови животне средине, предвиђена одговарајућа решења за унапређење простора (санација, ревитализација, реконструкција, адаптација и сл.);

Предвиђено је озелењавање око објеката искључиво аутохтоним врстама, типичним за предметно подручје, провереног порекла и квалитета. Избегавати врсте које су детерминисане као инвазивне (багрем, кисело дрво и др.) као и алергене (тополе и сл.);

Планирати редовно одржавање партерног зеленила и слободних површина, сузбијање и контролу алергених и инвазивних врста;

Предвидети максимално очување и заштиту високог зеленила и вреднијих примерака дендофлоре (појединачна стабла, као и групе стабала);

За извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендофлоре прибави сагласност надлежних институција;

Приликом извођења радова предвидети максимално очување и заштиту приобаља и приобалне вегетације свих водотока у границама предметног Плана. У том смислу ускладити планиране намене и активности у односу на плавну зону великих вода и приобалног земљишта, које заједно са коритом за велику воду чини водопривредно земљиште;

Није дозвољено планирати радове који би довели до промене постојећег режима површинских и подземних вода, односно извођење било каквих истражних бушења и хидротехничких радова без поседовања одговарајуће документације и претходно прибављених одговарајућих мишљења, услова или сагласности надлежних институција. Није дозвољено планирати радове који могу изазвати замућивање водотока дуже од три дана у континуитету;

Забрањено је извођење хидротехничких радова у посебним стаништима риба којима се нарушавају еколошке одлике воде и угрожава рибљи фонд. У посебним стаништима риба трајно није дозвољен сваки вид риболова, као и било какве друге активности које ометају мрест, развој и кретање риба, осим риболова у научно-истраживачке сврхе. Посебно станиште риба у границама предметног Плана дефинисано је Изменама и допунама Програма управљања рибарским подручјем "Стара планина" за период 2013-2022:

Отицање воде мора бити решено падовима ка путу, а на местима где је и ако је то неопходно и коришћењем отворених или решеткастих ригола (на пример дуж тротоара). Посебна пажња треба да буде посвећена кишници и сливању воде која настаје услед отапања снега низ шкарпу са горње стране пута (формирати ободни канал);

Обавезно је постављање информационо-едукативних табли о приоритетним типовима станишта за заштиту и заштићеним и строго заштићеним врстама које живе на предметном подручју у сарадњи са Управљачем заштићеног подручја;

За било коју изградњу на предметном подручју инвеститор је у обавези да прибави решење о условима заштите природе које издаје Завод за заштиту природе Србије. Такође, пре почетка свих радова или активности у границама предметног Плана, дефинисати да су Инвеститори у обавези да благовремено

обавесте ЈП “Србијашуме”, РЈ “Парк природе Стара планина” (управљача заштићеног природног добра) и омогуће неопходне услове овлашћеном представнику управљача за несметано извршење обавеза у домену стручног надзора;

Уколико се током планираних радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Закону о заштити природе извођач је дужан да обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине у року од 8 дана, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Заштита вода

Заштита вода (површинских и подземних) од загађивања представља приоритетни задатак. Спроводиће се применом обавезних мера превенције у поступку имплементације Плана и реализације планираних намена, спречавања и отклањања постојећих и потенцијалних узрока деградације:

- при реализацији планских намена и Пројеката обавезне су мере спречавања и забране упуштања и просипања било каквих отпадних вода на локацијама;
- обавезна је изградња канализационог система и укључивање на систем за пречишћавање отпадних вода;
- обавезан је претходни третман потенцијално зауљених атмосферских вода са свих манипулативних и осталих површина, преко сепаратора таложника масти и уља, до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент;
- обавезан је поступак прорачуна очекиваних количина и категорија отпадних вода, начин третмана и управљања отпадним водама при реализацији еколошке зоне Плана;
- изградња водонепропусних септичких јама је дозвољена за појединачне пројекте као прелазно решење до реализације канализационе мреже и прикључења на колектор;

Заштита ваздуха

Заштита ваздуха од загађења спроводиће се као интегрални део стратегије, услова и мониторингске мреже контроле квалитета ваздуха на нивоу простора Парка природе “Стара планина”. Планиране мере превенције спречавања, отклањања потенцијалних извора аерозагађивања, мере заштите и контроле квалитета ваздуха:

- обавезан је поступак процене утицаја на животну средину са аспекта еколошке одрживости и коришћења еколошки прихватљивих енергената за планиране пројекте;
- обавезан је избор најбоље понуђених решења загревања објеката и еколошки прихватљивих енергената;
- обавезан је план контроле квалитета ваздуха, утврђивањем просторне мониторингске мреже (утврђивање мерних места за праћење стања аерозагађености специфичних и неспецифичних полутаната атмосфере);

Заштита земљишта

Заштита земљишта као необновљивог природног ресурса спроводиће се мерама ограничења забране и заштите од ненаменског коришћења, загађивања, деградације и девастације.

При извођењу земљаних радова треба предвидети мере које ће обезбедити услове за очување терена. Планирати примену одговарајућих биоинжењерских мера, које предвиђају заштиту терена од ерозије, евентуалних изворишта и водених токова од засипања стенским или земљаним материјалом и сл. Наведено значи да се земљаним радовима на засецању, усецању и укопавању, не сме да се угрози стабилност тла, нити изазвати инжењерскогеолошки процеси, процеси ерозије терена под нагибом. У случају да у току извођења грађевинских радова и приликом експлоатације објекта дође до појаве ерозије земљишта са околних падина, инвеститор је у обавези да хитно предузме одговарајуће мере у циљу заштите стабилности терена.

Радове на заштити од ерозије спровести уз помоћ жичаних плетера, подбусавањем или навлачењем земљишног слоја, а потом подсејавањем травног покривача.

Озелењавање бусеновима на појединим местима потребно је допуњавати са сетвом семена одговарајућих брзорастућих трава.

Густо и интезивно затрављивање примењивати искључиво на површинама које су под већим нагибима и на којима се планира већи ископ.

Забрањено је планирање формирања позајмишта, површинских копова или експлоатација материјала из водотока, ради обезбеђивања геолошког грађевинског материјала (камена, песка, шљунка и сл.)

Дозвољено је коришћење материјала из планираних ископа.

Планирати да се хумус који се скида у току радова засебно депонује и заштити од спирања. Предвидети да се исти користи за санацију терена након завршетка планираних радова.

Посебно у склопу пројектне документације, обрадити део који се односи на организацију градилишта за изградњу предметних објеката, инфраструктуре и смештајних капацитета, са јасно прецизираним локацијама за објекте, паркинге и путеве проласка грађевинске механизације, локације за депоновање грађевинског материјала, као и Пројекат санације и уређења терена (уређење раскопаних површина, одвожење свих вишкова грађевинског материјала и сл).

Уколико се у току радова наиђе на геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), која би могла представљати заштићену природну вредност, одредбом члана 99. Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр.36/09, 88/2010 и 91/2010), налазач је дужан да о налазу обавести Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије у року од осам дана од проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

Заштита шума

За заштиту шума и шумског земљишта битни су услови Завода за заштиту природе и услови ЈП "Србијашуме" као управљача Парка природе "Стара планина".

Газдовање и заштита као и стручно техничке послове на планском подручју спроводи ЈП "Србијашуме" као управљач Парка природе "Стара планина".

-Границом ПГР-а није обухваћена површина којом газдује Шумско газдинство “Тимочке шуме” Бољевац.

-Основна намена шума обухваћених ПГР је дефинисана као Парк природе режима заштите III степена.

-Планом су обухваћене површине на којима се налазе шуме букве, граба, шуме брезе, јасике и багрема, шибљак и вештачки подигнуте састојине црног бора. Степен угрожености шума од пожара обухвата V и VI степен угрожености, у зависности од сатојине.

Да би се адекватно сачувале шуме и шумско земљиште неопходно је поштовање важећих одредби:

Уредбе о режимима заштите (“Сл. гласник РС” бр. 31/2012) по којој режим заштите III степена забрањује изградњу објеката, радове и активности утврђене чланом 35. Закона о заштити природе (“Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. Закон). У режиму заштите III степена радове и активности ограничити на: изградњу објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурне мреже и инфраструктурних објеката у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора, викендица као и складишта грађевинског материјала и индустријске робе уз постојећа насеља.

Уредбе о заштити Парка природе “Стара планина” (“Сл. гласник РС” бр. 23/09); Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување (“Сл. гласник РС” бр. 35/10); Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива (“Сл. гласник РС” бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16); Правилника о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња (“Сл. гласник РС” бр. 72/10); Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби ПП “Стара планина” (“Сл. гласник РС” бр. 27/11); Правилника о компензацијским мерама (“Сл. гласник РС” бр. 20/10) и Правилника о одштетном ценовнику за утврђивање висине накнаде штете проузроковане недозвољеном радњом у односу на строго заштићене и заштићене дивље врсте (“Сл. гласник РС” бр. 37/10);

Такође треба водити рачуна о наменском и контролисаном пошумљавању, ревитализацији, обнови аутохтоним дрвенастим и жбунастим врстама дрвећа, у складу са распрострањености и типу истих на предметном простору, односно таквих врста које су биолошки постојане у датим климатским условима и обавезна нега шумских засада сагласно условима надлежног Завода за заштиту природе;

О пејзажном уређењу постојећих шумских комплекса применом мера неге и заштите;

Обавезно је обликовање заштитног појаса зеленила од аутохтоних врста у циљу повећања еколошког капацитета просторне целине и еколошких зона;

У случају да се током радова наиђе на јединке строго заштићених или заштићених врста биљака или животиња, инвеститор је дужан да у складу са одредбама члана 93. Закона о заштити природе (“Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10) обавести Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије и Завод за заштиту природе Србије, односно предузме све мере како би се

заштићене или строго заштићене врсте сачувале до доласка овлашћеног лица.

Заштита од буке

Заштита од појаве прекомерне буке планирана је у валоризованим еколошким зонама. Биолошке и техничке мере заштите спроводиће се у зони пута:

- планирано је формирање пејзажног, обликованог и уређеног заштитног зеленила у зони пута избором аутохтоних врста;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима у складу са пејзажним и еколошко – биолошким захтевима;
- обавезно је озелењавање паркинг простора;
- препорука је - успостављање посебног саобраћајног режима у зонама са могућим или очекиваним повећаним интензитетом буке;
- захтевана је реконструкција и изградња саобраћајница за очекивано саобраћајна оптерећења;
- обавезна је процена утицаја на животну средину за пројекте (објекте и садржаје) потенцијалне изворе буке, примена мера превенције, спречавања и отклањања могућих извора буке;

Заштита од могућих акцидентата и удесних ситуација

Заштита од могућих акцидентата и удесних ситуација представља обавезу управљања ризиком у заштићеном подручју и животној средини:

- планирање, организовање и предузимање превентивних мера и мера за спречавање могућих удеса, управљање опасним материјама сагласно процени опасности од могућих удеса на заштићеном подручју;
- поступање са осталим материјама у употреби, транспорту, промету, складиштењу и одлагању спроводити на начин да се не доведе у опасност живот и здравље становништва, туриста, природних вредности, заштићених добара и животне средине;

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења на подручју Плана представља интегрални део Националног програма за заштићена подручја. Мере заштите спроводиће се:

- сталном контролом и праћењем кретања радиоактивности у животној средини;
- контролом размештаја и исправности опреме и могућих извора зрачења;
- проценом утицаја на животну средину пројеката могућих и потенцијалних извора јонизујућих и нејонизујућих зрачења;
- применом мера превенције заштите и мониторинга животне средине

Заштита од елементарних непогода и других опасности у миру и рату

У циљу укупне заштите и спасавања људи, материјалних и других добара од елементарних и других већих непогода у миру и рату, као и од ратних разарања, а обзиром да Савезно министарство за одбрану – Управа за цивилну одбрану, нема посебних услова за прилагођавање потребама народне одбране у Плану су уграђене просторно-урбанистичке мере заштите и то:

Земљотрес

Новопроектовани објекти се морају пројектовати и реализовати у складу са важећим техничким прописима о грађењу на сеизмичким подручјима. У даљој разради извршити детаљна истраживања терена за појединачне локације и на бази микро испитивања одредити степен сеизмичког интензитета.

Пожар

У мирнодопским условима пожари представљају највећу опасност. Интензитет пожара може бити различит, у зависности од читавог низа мера које се могу предузети већ на нивоу урбанистичких мера и то:

-Обезбеђење од потенцијалних изазивача пожара: у складу са Законом о заштити од пожара, планирани објекти на предметном подручју припадају свим категоријама угрожености од пожара, па се морају организовати и спровести превентивне мере заштите од пожара унутар објеката. Обзиром, да је подручје обухваћено овим Планом под шумским засадима у великом проценту, то се морају организовати и спровести превентивне мере заштите од пожара на целом разматраном подручју.

Бујични токови

Због топографије терена, присутна је опасност од стварања бујичних токова, нарочито у периодима топљења снега. У плану је посебна пажња посвећена лаком и брзом одвођењу атмосферских и процедурних вода са земљишта на коме је планирана изградња.

Мере заштите од ратних дејстава

Инвеститори појединих објеката и садржаја су у обавези да испоштују Уредбу о организовању и функционисању цивилне заштите („Сл. Гласник РС“ бр. 21/92).

Планирани јавни објекти и смештајни туристички садржаји могу се у ванредним ситуацијама употребити за потребе санитетског збрињавања и лечења, с' обзиром да нису предвиђени у великим грађевинским концентрацијама и да су по правилу заклоњени морфолошким облицима и шумама.

Према акту Управе за инфраструктуру Сектора за материјалне ресурсе бр.12511-2 од 02.07.2019.год. нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље, уз обавезно поштовање Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13_УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18 и 31/19), као и свим подзаконским актима који регулишу предметну материју.

3. Санитарно-хигијенска заштита

Објекти за производњу и промет животних намирница и предмета опште употребе

Производња и промет животних намирница и предмета опште употребе, не може бити лоцирана поред ђубришта, депонија, несанираних нужника, отворених канала, фабрика које испуштају гасове, пару, димове, прашину, као и у близини других објеката који могу штетно утицати на хигијенске услове у објекту, односно хигијенску исправност производа у њима, као и на местима где би правац дувања главних ветрова могао штетно утицати на хигијенске услове у објекту или његовој околини. Објекти не могу бити на местима где могу угрожавати становања или обављање здравствене, дечје и социјалне заштите. Објекти се лоцирају на местима где је обезбеђена снабдевеност енергетским изворима, континуираним снабдевањем хигијенски исправном водом, као и одвођење отпадних вода и других чврстих отпадних материја.

Ближи услови за ове објекте регулисани су Законом о безбедности хране ("Сл. гласник РС", бр.41/09), Правилником о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору ("Сл. гласник РС", бр.47/06), Правилником о санитарно-хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и предмета опште употребе ("Сл. гласник РС", бр.6/97), као и Законом о здравственој исправности предмета опште употребе ("Сл. гласник РС", бр.92/11).

Пијаце и тржнице, било да су отвореног или затвореног типа, лоцирају се у стамбеној зони насеља или у близини, са обезбеђеним прилазима за возила за снабдевање и за потрошаче. Простор треба да је попљочан, уз довољан број канализационих отвора, а чесме се постављају на тржном простору, што је прописано Правилником о ближим условима који обезбеђују хигијенско поступање са животним намирницама и могућност здравственог надзора над прометом ван просторија одређених за продају ("Сл. гласник РС", бр. 25/76).

Објекти за снабдевање становништва водом за пиће

Објекти за снабдевање становништва водом за пиће се обезбеђују зонама и појасовима санитарне заштите који се уносе у катастарске, као и просторне и урбанистичке планове. Зона непосредне заштите обезбеђује се ограђивањем и може се користити само као сенокос. У ужој зони заштите није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин контаминирати воду. У широј зони забрањена је изградња индустријских и других објеката, чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу загадити извориште, осим објекта од посебног значаја за заштиту земље.

Објекти водоснабдевања, као што су резервоари, црпне станице, коморе за прекид притиска, инсталације за поправак квалитета воде и дубоко бушених бунара, морају имати зону непосредне заштите које обухвата најмање 10м од објекта. Око цевовода успоставља се појас заштите, који око главних цевовода износи са сваке стране најмање 2,5м. Ова област регулисана је следећим прописима: Законом о водама ("Сл. гласник РС", бр.30/10) и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Сл. гласник РС", бр.92/08).

Обавезно је ограђивање резервоара за воду и зоне непосредне заштите водозахвата. Ограда мора да буде транспарентна, висине 2м. Зона непосредне заштите водозахвата обухвата простор од 20м низводно, 30м лево и десно и 100м узводно од водозахвата.

Објекти угоститељске делатности

Услови за уређење угоститељских објеката одређени су Законом о туризму ("Сл. гласник РС", бр.36/09 и 88/10), као и правилником о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставање угоститељских објеката и минимално-техничких услова за уређење и опремање угоститељских објеката ("Сл. гласник РС", бр.48/12).

Објекти васпитно-образовне делатности

Школски и предшколски објекти се лоцирају у стамбеним зонама, у близини саобраћајница, заштићени од буке и аерозагађења. Локација треба да има довољно простора за изградњу пратећих садржаја, као што су деčја игралишта, спортски терени и др. Објекти морају бити снабдевени довољном количином хигијенски исправне текуће воде, као и хигијенско уклањање течних и чврстих отпадних материја.

Објекти културе, физичке културе, спорта и рекреације

Објекти културе су пратећи садржаји насеља. За објекте физичке културе, спорта и рекреације обезбеђују се посебне површине издвојене од насеља са специјалним условима прописаним Правилником о ближим условима за обављање делатности у области физичке културе ("Сл. гласник РС", бр.2/84 и 28/89), Правилником о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору ("Сл. гласник РС", бр.47/06) и Правилником о условима за обављање спортских активности и делатности ("Сл. гласник РС", бр.30/99), којима су прописани ближи услови за наведене објекте.

Гробља

Приликом одређивања локације за гробља, мора се посебно водити рачуна о заштити изворишта за снабдевање водом, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и о санитарним другим условима прописаним за подизање гробља сходно Закону о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласник РС", бр.20/77, 24/85-др. закон, 6/89-др. закон, "Сл.гласник РС", бр. 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 101/05-др. закон, 120/12-УС).

4. Основна намена простора и биланс коришћења простора

Подручје које треба обрадити Планом генералне регулације села Балта Бериловац не обухвата комплетан припадајући простор катастарске општине Балта Бериловац, и поред тога, велики просторни захват остварен је због настојања да се што већој површини катастарске општине Балта Бериловац одреди одговарајућа намена, да би се простор на адекватан начин користио.

Целокупна површина захваћена планом се дели на површине јавних намена и површине осталих намена. Површине јавних намена односно, објекти чије је коришћење, односно изградња од општег интереса, у складу са прописима о експропријацији су улице, водовод, канализација, јавна расвета, јавни објекти у области образовања, здравства, социјалне заштите животне средине, заштите од елементарних непогода, као и други објекти у складу са посебним законом.

Постојеће површине јавних намена

У постојеће површине јавних намена у оквиру села Балта Бериловац спадају:

- Постојеће улице и путеви:

-Пут ДП IIA реда број 222 Кална-Јабучко равниште: КП број 3696 и 3687 КО Балта Бериловац;

-Пут ОП 17 Балта Бериловац-Ћуштица:КП број 3695 КО Балта Бериловац;

-Некатегорисани путеви: КП број 2085, 1976, 1951, 3698, 2138, 3699, 2419, 3701, 3703, 1166, 1189, 1197, 1164, 1208, 3693, 1733, 3698, 1776, 652, 660, део 1279, део 1270, 1683, 3687, 1883, 1608/3, 1608/2, 2339, 1699, 1223, 688, 1490, 3687, део 1267, 1707 КО Балта Бериловац;

-Потоци- КП број 2337, 1762 КО Балта Бериловац;

- Ћушtica река – КП бр. 3684 КО Балта Бериловац;

- Трговишки Тимок – КП бр. 3683/1 КО Балта Бериловац;

- Јаз КП бр. 3686, 1608/1, 1625, 1660, 1267 КО Балта Бериловац;

- Основна школа КП бр. 1275, 1277 КО Балта Бериловац;

- Црква КП бр. 1694 КО Балта Бериловац;

- Гробље-део КП бр. 1228, део 1229 КО Балта Бериловац;

- Резервоари КП бр. 2317, 2429, 2153 и 1292(ван границе плана)КО Балта Бериловац;

Планиране површине јавних намена

Грађевинска парцела број 1: Кп бр. 1976; део 1772; део 1776; део 1777; део 1781; 1782; 1782; део 1789; део 1971; део 1972; део 1976; део 1975; део1977 КО Балта Бериловац;(**П= 0,10.92ха**)

Грађевинска парцела број 2: делово КП број 3687, 1852, 1853, 1866, 1867, 1868, 1430, 1871, 1872, 1416 и 1417 КОБалта Бериловац ; (**П= 0,11.91ха**)

Грађевинска парцела број 3: делови КП број 1731, 1732, 1733, 3684, 3693, 1693, 1695, 1696, 1698, 1229 и 1228 КО Балта Бериловац; (**П=0,23.82ха**)

Грађевинска парцела број 4: делови КП број 1683, 1695 и 1674/1 КО Балта Бериловац; (П=0,05.27ха)

Грађевинска парцела број 5: делови КП број 3687, 1278, 1279, 1267, 1270 КО Балта Бериловац; (П=0,05.14 ха)

Грађевинска парцела број 6 (постројење за пречишћавање отпадних вода): део КП број 1952 КО Балта Бериловац; (П=0,04.00 ха)

Грађевинска парцела број 7/1(пешачка стаза): део КП број 1683 КО Балта Бериловац; (П=0,02.39 ха)

Грађевинска парцела број 7/2(пешачка стаза): део КП број 1695 КО Балта Бериловац ; (П=0,00.28 ха)

Грађевинска парцела број 8 : део КП број 1704 КО Балта Бериловац ; (П=0,15.75 ха)

Грађевинска парцела број 9 : делови КП број 1535, 1530, 1528, 1527, 1526, 1504, 1502, 1505, 1506, 1507, 1516, 1515, 1517, 1518, 1437, 1438, 1436, 1430, 1435, 3687 КО Балта Бериловац; (П=0,19.50ха)

Површине осталих намена

Грађевинске парцеле у Балта Бериловцу :

КП бр.1995, 2095/1, 2095/2, 2095/3, 2095/4, 2102, 2101, 2096, 2097, 2098, 2099, 2103, 2104, 2107/1, 2107/2, 2108, 2109, 2114, 2113, 2115, 2116, 2118, 2117, 2124, 2123, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1777, 1781, 1782, 1787, 1785, 1786, 1788, 1789, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2139, 2140, 2141, 2154, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2218, 2219, 2220, 2221, 2223, 2224, 2204, 2203, 2225, 1755, 1754, 1759, 1758, 1757, 1756, 1855, 1850, 1849, 1848, 1847, 1846, 1845, 1844, 1843, 1842, 1841, 1840, 1432, део 1430, 1431, 1433/2, 1433/1, 1523, 1524, 1521, 1522, део1530, 1531, 1532, 1529, 1533/1, 1533/2, 1534/1, 1534/2, 1525, део1504, део 1505, део1506, део 1507, део1516, део1515, део1517, део1518, 1519, 1434, део1437, део1438, део1436, део1435, део1535, 1536/1, 1536/2, део1528, део1527, део1526, 1503, 1537, 1538, део 1502, 1501, 1500, 1499, 1498, 1497, 1496, 1495, 1494, 1617, 1616, 1615, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1753, 1752, 1751, 1750, 1749, 1748, 1747, 1746, 1745, 1744, 1743, 1742, 1741, 1740, 1739, 1738, 1737, 1736, 1735, 1734, 1733, 1732, 1731, 1730, 1729, 1728, 1726, 2294, 2293, 2292, 2291, 2290, 2289, 2288, 2287, 2286, 2285, 2284, 2283, 2282, 2281, 2279, 2280, 2278, 2238, 2239/2, 2240, 2243, 2244, 2239/1, 2241, 2242, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2179, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2185, 2184, 2183, 2197, 2195, 2194, 2196, 2229, 2232, 2233, 2234, 2235, 2231, 2230, 2226, 2227, 2222, 2228, 2236, 2237, 1493, 1492, 1491, 1490, 1489, 1488, 1487, 1486, 1340, 1339, 1337, 1338, 1343, 1342, 1341, 1345, 1346, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1626, 1689, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696,

1683, 1680, 1679, 1678, 1727, 1724, 1725, 1723, 1700, 1719, 1720, 1718, 2311, 2310, 2309, 2308, 2307, 2306, 2305, 2304, 2316, 2303, 2295, 1716, 1715, 1713, 2341, 2340, 2342, 2348, 2345, 2349, 2347, 1160, 1158, 1157, 1156, 1155, 1154, 1147, 1146, 1051, 1050, 1052, 1049, 1048, 1047, део 1698, 682, део 680, 681.

У случају неподударности овог списка парцела са графичким прилогом (подлогом) из документационе основе плана, важи графички прилог.

Границе грађевинског подручја приказане су на графичком прилогу-карта број 5 “Планирана намена површина” Р-2500.

Ван границе грађевинског подручја дозвољена је изградња само објеката инфраструктуре, укључујући скијалишну инфраструктуру и ски пунктове уз претходно добијене услове, мишљења и сагласности Завода за заштиту природе Србије и ЈП “Србијашуме” као управљача Парка природе “Стара планина.

4.0. Постојећа намена просторних целина и стање изграђености

У постојећем стању, простор који је обухваћен границом Плана представља главни грађевински реон почев од првих кућа смештених у непосредној близини пута па све до задњих кућа које припадају селу Балта Бериловац . Постојећи објекти су различитог статуса и квалитета. На подручју Плана је установљен режим заштите Парка природе III степена.

На обухваћеној површини смештени су следећи садржаји:

- Јавне и комерцијалне функције (задружни дом, бивша основна школа-туристички објекат, продавница мешовите робе, верски објекат, гробље)
- Становање и пословање (индивидуални објекти, смештајни капацитети, угоститељски објекти, пратећи садржаји)
- Саобраћајнице
- Водотоци
- Пољопривредно земљиште
- Шумско земљиште

Постојећа намена простора-биланс површина:

Р.бр .	ВРСТА ЗАУЗЕЋА	ПОВРШИНА (ха)	СТАТУС ЗЕМЉИШТА	УЧЕШЋЕ %
1.	Јавне и комерцијалне функције	2,59.30	остало	1,83
2.	Становање и пословање	25,55.60	остало	18,06

3..	Саобраћајнице	8,16.85	јавно	5,77
4.	Површина водотока	10,42.68	јавно	7,37
5.	Пољопривредно земљиште	83,09.26	остало	58,71
6	Шумско земљиште	11,69.31	остало	8,26
Укупно јавно		18,59.53	јавно	13,14
Укупно остало		122,93.47	остало	86,86
УКУПНО		141,53.00		100.00%

4.1. Опис и критеријуми поделе на карактеристичне целине и зоне

У оквиру подручја Плана не постоје целине које су се издвојиле према природним и историјско-амбијенталним карактеристикама, тако да на целокупном подручју Плана генералне регулације села Балта Бериловац , важе иста правила уређења и правила грађења.

Подручје Плана генералне регулације обухвата изграђене и неизграђене површине груписане по наменама у оквиру целина које представљају основне просторне јединице за које се утврђују правила регулације и дефинишу урбанистички параметри.

4.2. Планирана претежна намена површина и објеката и могућих компатибилних намена са билансом површина

Основна концепција организације и регулације намена површина и карактеристике по режиму изградње и структури интервенције

Планом генералне регулације одређују се општа правила изградње и коришћења земљишта. Основу решења регулације у Плану чини мрежа објеката од општег интереса, и као таква је основна подлога за пројектовање свих јавних мрежа и објеката. На тај начин, правила Плана генералне регулације фиксирају само она решења којима се утврђује јавни (општи) интерес.

План генералне регулације не садржи физичку структуру за реализацију, изузев елемената градске примарне инфраструктуре саобраћајница и мрежа комуналних система и инсталација.

Концепција решења овог плана одређена је на основу природних и стечених услова у предметним границама. Изузетно повољни природни услови за развој становања и централних функција (инсолација, зеленило, проветравање, оцедност терена, благи нагиб терена, корито реке), детерминисали су и развој пословања са становањем, пословање и индивидуално становање.

Планом генералне регулације језгро села се дефинише као зона индивидуалног становања са централним садржајима (снабдевање, пословни садржаји, услужне делатности, туристички садржаји, угоститељство, културни садржаји и сл.). Око језгра села и у рубним деловима овог простора је сконцентрисано индивидуално становање. У оквиру индивидуалних стамбених садржаја могуће је формирати пословне садржаје компатибилне са становањем уколико у физичком и еколошком смислу не угрожавају како околину, тако и функцију суседних парцела.

Организација простора је у оквиру Плана генералне регулације дефинисана саобраћајном инфраструктуром и регулативом, тако да је у просторном смислу оформљено више просторних целина које је према дефинисаној намени могуће разрадити и урбанистичким пројектима.

Урбанистичким пројектима омогућава се инвеститорима да у складу са својим Програмом разрађују основне претпоставке овог Плана.

У погледу спратности објеката и њиховог габарита на појединим постојећим објектима ако објекат у конструктивном смислу задовољава могућа је надградња поткровља и доградња габарита, а поједине објекте треба задржати као у постојећем стању, док се за новопројектоване индивидуалне стамбене објекте габарит може слободно формирати, али максималне спратности $P_0 + P + 1 + P_k$.

У оквиру грађевинских парцела предвиђена је адаптација и санација постојећих кућа и пратећих објеката у функцији домаћинства (вајати, млекаре, кошеви и др.) са окућницом, као и коришћење темеља напуштених објеката за подизање нових.

У оквиру постојећег домаћинства предвиђена је изградња нових објеката у функцији туризма и то "гостинске смештајне јединице" као савременог облика вајата (оптимално 38 м² за две собе са по три лежаја и заједничким купатилом и по могућству са засебним улазом) или "гостинске куће" (оптимално 50 – 60 м² за објекат са две собе са по три лежаја, дневним боравком и купатилом) у традиционалном архитектонском стилу, габаритима максимум до 50% већим у односу на изворне – традиционалне објекте и спратношћу $P + P_k$, уз минимум 40% зелених површина.

Површина парцела не сме бити оптерећена објектима високоградње више од 50%.

У погледу архитектуре и конструкције објеката она треба бити дефинисана у смислу традиционалних вредности, примерена савременим условима грађења, архитектуре усклађене са карактеристикама поднебља.

У оквиру Плана генералне регулације планирана је следећа претежна намена :

Биланс површина (укупна површина и појединачне намене) исказано за грађевински реон

Р.бр.	ВРСТА ЗАУЗЕЋА	ПОВРШИНА (ха)	СТАТУС ЗЕМЉИШТА	УЧЕШЋЕ %
1.	Индивидуално становање, индивидуално становање са пословањем и пословање	25,33.36	остало	17,90
2	Планирани простор за проширење становања, становања са пословањем и пословање	7,58.80	остало	5,36
3.	Централни комерцијално- туристички садржаји и вишенаменски објекти	1,26.56	остало	0,89
4	Спортски терени	0,90.00	јавно	0,64
5.	Верски објекти	0,19.60	остало	0,14
6	Гробље	1,08.50	остало	0,77
7	Саобраћајнице	8,36.35	јавно	5,91
8	Површина водотока	10,42.68	јавно	7,37
9	Шумско земљиште	11,69.31	остало	8,26
10	Пољопривредно земљиште	74,67.84	остало	52,76
Укупно јавно		19,69.03	јавно	13,91
Укупно остало		121,83.97	остало	86,09
УКУПНО		141,53.00		100.00%

Компатибилност намена

У оквиру претежних намена датих овим планом, у детаљној разради урбанистичким пројектом може се утврдити промена и прецизно дефинисање планираних намена.

Компатибилност намена

Претежна планирана намена површина	Компатибилна намена површина
Индивидуално становање,	Индивидуално становање са пословањем, пословање;
Индивидуално становање са пословањем	Индивидуално становање, пословање;
Пословање	Индивидуално становање са пословањем, вишенаменски објекти;
Централни комерцијално-туристички садржаји	Јавне службе, пијаца, јавне зелене површине;
Вишенаменски објекти	Пословање;
Верски објекти	Јавне зелене површине, скверови;
Зелене површине	Спорт и рекреација, Инфраструктура резервоари, јавне зелене површине;
спортски терени	Зелене површине, туристички смештај, јавне зелене површине;
Саобраћајнице	Паркинзи, јавне зелене површине;
Површина водотока (регулисани део)	Инфраструктура резервоари;
Шумско земљиште	Пољопривредно земљиште;
Пољопривредно земљиште	Шумско земљиште;

4.3. Општа правила уређења простора**Урбанистички показатељи**

Урбанистички параметри по наменама-планирано стање (само за објекте високоградње)

	ПОВРШИНА (ха)	Из (%)	спратност
Индивидуално становање-приватни смештај	2.975,00	50	мах П+1+Пк
Индивидуално становање са пословањем-пансиони	6.417,00	60	мах П+1+Пк пансиони П+Пк
Пословање-туристички апартмани	2.363,00	50	мах П+2+Пк
Централни комерцијално-туристички садржаји	156,00	80	мах П+2+Пк
Вишенаменски објекти	156,00	80	мах П+2+Пк
Укупно	13.067,00		

Биланс максималних планираних БРГП и процена смештајних капацитета по наменама (објекти високоградње)

	БРГП (м²)	Стандард м²/лежају	Број лежајева
Индивидуално становање-приватни смештај	2.975,00	35	80 туриста око 200 сталних стан. Око 5 запослених
Индивидуално становање са пословањем-пансиони	7.700,00	35	200 туриста око 200 сталних стан. Око 20 запослених
Пословање-туристички апартмани	4.725,00	35	120 туриста око 15 запослених
Централни комерцијално-туристички садржаји	500,00	50	Око 10 запослених
Вишенаменски објекти	500,00	50	Око 10 запослених

Укупно	16.400,00		400 лежајева 400 сталних становника 60 запослених у туризму
--------	-----------	--	---

Ограничење за извођење одређене врсте радова, односно грађење по зонама или целинама из плана

Није дозвољена градња објеката за производњу која изазива загађивање животне средине, која изазива буку и онемогућава нормалан живот и рад људи у окружењу.

Није дозвољена градња на земљишту које је проглашено јавним, или је резервисано за јавне објекте.

Није дозвољена градња у шумама и на шумском земљишту, на пољопривредном земљишту и на заштитном зеленилу.

Приоритети у спровођењу плана и извори финансирања приоритетних радова

Приоритет овог Плана генералне регулације је да се простор сачува за намене дефинисане овим планом.

Приоритети су сви системи инфраструктуре, а пре свега саобраћајнице, водовод и канализација.

Приоритет у реализацији планског решења треба да буде изградња планираних зона индивидуалног становања са пословањем.

Извори финансирања приоритетних радова су различити, почев од индивидуалног финансирања до финансирања из Општинског буџета.

Површине јавне намене у области инфраструктуре

Мреже саобраћајница

Подручје Балта Бериловца саобраћајно је повезано са Калном државним путем IIА реда бр.222 (Врело-Попшица-Јаловик извор-Кална-Јањски мост-Црни Врх-Јабучко равниште).

До Балта Бериловца се долази путним правцем Кална- Иново- Вртовац. У постојећем стању овај пут треба реконструисати са циљем да се створе услови да пут добије укупну ширину од 6,50м што је у складу са Просторним планом општине Књажевац. На овај начин ће се побољшати пропусна моћ пута и повећати брзина путовања до Старе Планине.

Успостављање појаса регулације дуж јавних путева и улица за државни пут II реда је ширине 10,0 м , за локалне путеве ширина појаса је 5,0 м.

У изграђеном простору насеља уз коловоз се изводи аутобуско стајалиште ширине минимум 3,0 м и обостране банке ширине 1,0м са тврдим

застором, обзиром да не постоји могућност за изградњу тротоара због ограниченог простора. У зависности од попречног пада коловоза треба предвидети регулисано одвођење атмосферских вода које пре упуштања у реципијенте треба третирати кроз сепараторе масти.

Поред државног пута IIА реда бр.222, у оквиру границе плана се налази и део општинског пута број 17 који повезује село Балта Бериловац и село Ћуштица. Општински пут број 17 је у лошем стању па је била неопходна комплетна реконструкција истог. Код реконструкције општинског пута, при изради главног пројекта, треба водити рачуна о следећим условима:

- 13.максимално пратити постојећу трасу у хоризонталном и нивелационом смислу;
- 14.поштовати положај прикључења стамбених улица и стамбених објеката (на местима где постоје уз овај пут);
- 15.максимални подужни пад несме да пређе 12%;
- 16.ширина саобраћајних трака – по 3,25 м

У међувремену је извршена реконструкција дела Општинског пута бр.17, који је у обухвату плана, из прмену наведених услова.

Сабирне саобраћајнице су предвиђене су за двосмерни моторни саобраћај са коловозом ширине 5,50 м (две саобраћајне траке са ширином по 2,75 м), са по једном риголом за атмосферски воду ширине 1.00 м. Ивичњаци са обе стране су обавезно издигнути. Због недостатка простора, (постојећи објекти) у оквиру регулације није предвиђена изградња тротоара.

Стамбене улице су предвиђене за двосмерни моторни саобраћај са коловозом ширине 5,0 м (две саобраћајне траке са ширином по 2,5 м), са по једном риголом за атмосферски воду ширине 0,6 м. Ивичњаци са обе стране су обавезно издигнути.

Постојећи некатегорисани и атарски путеви се задржавају у постојећем профилу и биће изграђени са туцаничким односно макардамским коловозним застором у ширини $t_c=3,00-4,00$ м.

Пешачка стаза

Положај нових саобраћајница је условљен конфигурацијом терена и диспозицијом нових грађевинских парцела.

До одређених локација, због конфигурације терена радити ширину коловоза 5,50 м, са тврдом подлогом, са подужним нагибом 14% и попречним нагибом мин 4%.

Постоје и локације које имају добру диспозицију и до којих се може доћи саобраћајницама које се завршавају. Предвиђене саобраћајнице су на графичком прилогу приказане са грађевинским елементима за израду пројектне документације (координатама темена, елементима кривина, котама терена и нивелетама).

Попречно одводњавање коловоза вршити једностраним падовима на правцу 2,5%, а у кривинама до 7%. Коловозну конструкцију димензионисати на средње тешко саобраћајно оптерећење.

Раскрснице треба дефинисати ивичним радијусима од 7,0 м – за сабирне и стамбене улице, а за државни пут тј. главну улицу полупречник треба да износи 10,0 м.

- **Колски приступ постојећим или планираним парцелама** се обавезно обезбеђује према могућностима и конфигурацији терена на један од три начина и то:

- директним излазом на јавни пут;
- преко приватних прилаза;
- путем уговора о службености.

Право приватних прилаза или путем уговора о службености пролаза могу се примењивати и односити, по потреби, на више парцела.

Минимална ширина приступа за парцелу стамбене намене износи 3,5м, а за парцелу стамбено-пословне и пословне намене износи 5,0м.

Нивелација

Нивелете свих саобраћајница су одређене у апсолутним вредностима. Коте нивелете су одређене на преломима нивелета. Апсолутне вредности кота нивелета су дате на одговарајућем графичком прилогу.

Регулација мирујућег саобраћаја

Проблем мирујућег саобраћаја је решен паркирањем у оквиру грађевинских парцела. Паркирање на јавним површинама је могуће једино ако се приликом израде техничке документације за реконструкцију и изградњу саобраћајница укаже могућност формирања мањег паркинг простора. Начин и положај паркирања се дефинише одговарајућом хоризонталном и вертикалном сигнализацијом.

Хидротехничка инфраструктура

Регулација мреже комуналних система и инсталација

Прикључци на водоводну, канализациону, електроенергетску и телефонску мрежу обезбедиће постизање нормалног нивоа комуналне опремљености.

Сви радови на мрежама и системима инфраструктуре радиће се према условима и сагласностима надлежних јавних предузећа.

Водовод

Локалитет Балта Бериловац располаже са више резервоара ,тачније постоје четири резервоара од којих три од по 30 м³ и један од 80 м³ .

Са овим капацитетом пијаће воде решено је водоснабдевање у Балта Бериловцу за предвиђени број 400 сталних+400 туриста+60 запошљених = 860 становника.

Сви резервоари су лоцирани тако да се вода гравитационо одводи до потрошача.

Пречник цевовода који иде од резервоара до потрошача је ДН 90 ,цеви су од полиетилена велике густине за притиске од 10 бара.Због природе терена ,као и конфигурације истог цевовод трасирати свуда где је могуће поред трупа пута као и пролаз цевовода испод река и саобраћајница.

Концепција техничких решења

Постојећи резервоари у Балта Бериловцу налазе се на различитим локацијама .Самим тим није могуће све ове резервоаре објединити у један резервоар одакле би се вршило водоснабдевање.

У будућности је предвиђена изградња једног резервоара запремине $V = 2 \times 80 \text{ m}^3$ КП број 2429. Институт за водопривреду "Јарослав Черни" А.Д. је јануара 2014.године израдио Идејни пројекат водоснабдевања потпланинских села на Старој планини,у коме је дато и решење водоснабдевања за насеље Балта Бериловац.

Цевоводи

Због природе терена, као и конфигурације истог, а ради лакшег извођења и одржавања, цевовод трасирати свуда где је то могуће у труп саобраћајница.

Потребно је обезбедити пролазе цевовода испод река и саобраћајница.

Дезинфекција воде

Вода из каптираних извора дезинфиковаће се по потреби хлорисањем. Објекат са опремом за дезинфекцију налази се на локацији резервоара. У овом објекту је и комора која обезбеђује потребно задржавање воде након дезинфекције ради омогућавања довољног времена за деловање дезинфекционог средства.

Дезинфекција воде обрађене на постројењу за пречишћавање воде обављаће се у овом објекту.

Заштита изворишта водоснабдевања

Изворишта за снабдевање водом за пиће треба заштити од намерног или случајног загађивања и од других утицаја који могу неповољно деловати на здравствену исправност воде или на издашност изворишта.

Да би се спречили различити утицаји околине који угрожавају и наносе штету подземној води и површинским водама налазишта воде и водозахвати морају бити обезбеђени заштитним зонама. Суштина је у превентивном деловању како би се избегле последице као и компликовани и скупи технолошки поступци прераде воде. Приликом одређивања заштитних зона и њихових граница утврдиће се забране, ограничења коришћења и обавезне толеранције.

Подземна вода може бити загађена нарочито:

- вирусима, бактеријама итд;
- резистентним материјама, као нафтом, погонским горивом, мутним и обојеним материјама, материјама са мирисом и укусом, отровима, тешким металима, детерџентима, средствима за заштиту, пестицидима и слично;
- радиоактивним материјама.

Величине заштитних зона и организација заштите условљене су могућим угрожавањима и могућим ефектима пречишћавања и својстава тла. Подручја водозавхвата и зона са објектима који служе водоснабдевању траже нарочиту заштиту, због чега она треба да буду под јасном јурисдикцијом предузећа и заштићена од неовлашћеног приступа.

Фекална канализација

Главни колектор за прикључивање фекалне канализације биће пречника $\varnothing 400$, од пластичних ПВЦ цеви. Пројектом треба предвидети и примаран вод који ће ићи до постројења за пречишћавање отпадних вода које лоцирати на локацији КП бр.1952 КО Балта Бериловац.

Положај колектора се налази у осовини саобраћајнице. На преломима праваца и нивелете предвидети ревизиона окна као и каскаде на местима где је то потребно. Дубина укопавања цеви износи минимум 1,4м до врха цеви.

Прикључак на цевовод фекалне канализације за грађевинске парцеле које се налазе на терену са нагибом од пута наниже могуће је извести и индиректно, преко суседне парцеле гравитационо до саобраћајнице на нижој коти, уз сагласност власника парцеле кроз коју пролази прикључак.

Пројекте фекалне канализације и прикључака објекта радити у складу са важећим прописима и стандардима, а у сарадњи са надлежном комуналном установом и за исте прибавити неопходне сагласности.

Услови за извођење радова и уређење терена

Припремни и други радови на извођењу објекта који су наведени као предмет овог плана изводе се на следећи начин:

- Након обележавања трасе цевовода и дефинисања локације објекта, приступа се рашчишћавању терена од високе и жбунасте вегетације. Дуж трасе цевовода рашчишћавањем је обухваћен појас неопходан за пролазак механизације и то, не шири од 2 х 3,0 м рачунајући од осе цевовода. За поједине слободно стојеће објекте, резервоаре и типске шахтове рашчишћава се простор локације.

- Код извођења земљаних радова на пољопривредном земљишту потребно је претходно уклонити и посебно одложити педолошки слој земљишта дебљине до 0,3 м. За појединачне објекте педолошки слој се уклања у габариту објекта, а дуж трасе цевовода у ширини равнотископа, односно габарита шахтова.

- Равни ископ се изводи ровокопачем до потребне дубине, затим се у ров поставља пешчана подлога а на њу водоводне цеви.

По постављању одговарајуће деонице цевне мреже (са пратећом опремом) врши се испитивање на пробни притисак, а након позитивног резултата обавља се насипање рова. Насипање до висине цеви обавља се ручно а потом и машински.

Након делимичног насипања до 0,3 м од нивелете терена, за насипање се користи природно одложени педолошки слој земљишта.

Површина рова се консолидује преласком ровокопача, а вишак материјала се уклања са трасе.

Одлагање цеви и пратеће опреме која трајно не оштећује земљиште врши се изван локације објекта или радног коридора.

Материјал који може оштетити земљиште (песак, погонско гориво и сл.) одлаже се у оквиру локације самих објекта уз адекватне мере локализације могућег ширег утицаја.

- За кретање механизације се користи постојећа путна мрежа, односно простор дуж радног коридора.

- Након завршетка радова, преостали материјал се уклања, терен се нивелише, а по потреби и биолошки санира.

Услови у односу на другу техничку инфраструктуру и објекте

Саобраћајна мрежа

-Укрштање са регионалним и општинским путевима изводи се по условима надлежног предузећа, а по правилу поткопавањем (утискивањем) испод трупа пута уз техничко обезбеђење цеви.

Улазни профили изводе се изван путног земљишта а изузетно и у путном земљишту али најмање 0,5 м од спољне ивице путног јарка.

По завршетку радова терен се враћа у првобитно стање, а улазни профили видно маркирају .

-Укрштање са локалним сеоским путевима може се извести и отвореним ископом уз обезбеђење проходности за средње тешки саобраћај постављањем рампи за колски прелаз. Завршни радови и обележавање изводе се као и у претходном случају.

Електроенергетска и ПТТ мрежа

Укрштање са овом мрежом подразумева пролазак главног и секундарног цевовода испод ваздушних водова. Сви радови се обављају под условима и уз надзор надлежног предузећа.

Супраструктурни објекти

Дуж планиране трасе главног и секундарног цевовода и пратећих објеката нема стамбених, економских и привредних објеката које би требало уклонити.

Заштита од елементарних непогода и услови од интереса за одбрану

У циљу заштите од акцидентних ситуација и исправног функционисања система за водоснабдевање у свим условима, приликом избора техничког решења за транспорт воде до црпне станице и до резервоара, приликом пројектовања реконструкције цевовода и пратећих објеката на њему (ваздушних вентила, испуста за пражњење и испирање цевовода, пролаза цевовода испод путева), неопходна је примена савремених материјала, и поступака грађевинске праксе, уз поштовање важећих стандарда и техничких услова, а с`обзиром на геолошке, геотехничке, хидрогеолошке и сеизмичке услове терена.

Посебну пажњу обратити на техничка решења код свих оних места која имају анкерна својства, где треба обезбедити могућност заједничког рада цевовода и околног тла.

Мрежа инсталација за електричну енергију

На подручју Плана постоји далековод 35kV "Кална -Мездреја" на челично-решеткастим стубовима и са проводницима Al/č 75mm² а коришћен је као далековод 10kV. Обзиром да су се јавиле потребе за напајањем ТС 35/10kV "Јабучко равниште" на напону 35kV и из правца Калне, овај далековод ће у наредном периоду бити стављен под напон 35kV. Од стубног места бр. 17 постојећег далековод, на КП бр.1199 КО Балта Бериловац, полазиће планирани далековод 35kV ка Јабучком равништу.

Постојећи далековод 10kV кроз село је део вода 10kV ТС 35/10kV "Кална"- ТС 35/10kV "Јабучко равниште". Деоница на простору обухваћеном планом изведен је на армирано-бетонским стубовима и са проводницима Al/č 50/8mm² и ХНЕ 48/О-А 3х(1х50)+50mm² . У "нормалном уклопном стању" из ТС 35/10kV "Кална" напојене су све ТС 10/0,4kV на потезу од Калне до Црног врха.

Становници Балта Бериловца су снабдевени електричном енергијом из ТС 10/0,4kV “Балта Бериловац”(тип “кула”, снаге 160/50 kVA, изграђена 1962.год.).

Нисконапонска мрежа до потрошача је изведена на армирано-бетонским стубовима и са проводницима Al/ч и НН СКС-ом.

Ради напајања нових објеката и побољшања квалитета напајања постојећих купаца, биће потребно изградити нове и реконструисати постојеће нисконапонске мреже. У случају потребе за већом једновременом снагом, биће потребно изградити и нове ТС 10/0,4kV.

Концепција напајања електричном енергијом објеката на подручју плана је следећа:

Број и локације ТС 10/0,4kV бирати према енергетским потребама објеката који се планирају, а у складу са савременим стандардима потрошње енергије по m² објеката и броју корисника. ТС 10/0,4kV (слободностојеће или стубне) треба лоцирати што ближе “центру” потрошње, на јавној површини са приступним путем за теретно возило. ТС 10/0,4kV се могу градити и у објекту уколико се користе искључиво за напајање тог објекта (мерење на 10kV). Разводно постројење 10kV слободностојећих ТС треба да има најмање две водне ћелије, по потреби мерну ћелију и једну или две трафо ћелије. Такође треба обезбедити могућност даљинског командовања расклопном опремом у разводним постројењима 10kV сваке ТС.

Прикључене водове 10kV треба градити као надземне са Al/ч проводницима, СНСКС-ом или подземне. Трасе водова (где год је то могуће) треба да буду на јавној површини, у тротоарском делу саобраћајница, непрекидно доступне ради евентуалног отклањања кварова.

Нисконапонску мрежу конципирати као ваздушну на бетонским стубовима са самонесећим кабловским снопом или подземну кабловску мрежу кабловима типа РР00-А одговарајућег пресека. Индивидуални објекти треба да имају измештено мерно место на стубовима нисконапонске мреже или лоцирано на граници јавне површине и приватне парцеле у слободностојећим мерним орманима.

Мреже телекомуникационих инсталација

Планом генералне регулације предвиђени су коридори дуж локалних улица и саобраћајница у селу Балта Бериловац за потребе изградње телекомуникационе инфраструктуре за прикључење планираних објеката на телекомуникациону мрежу.

- На овом подручју постоје фиксни телефони у ЦДМА технологији (бежична технологија). Телеком Србија дугорочним планом предвиђа модернизацију телекомуникационе мреже односно изградњу оптичких каблова до сваког корисника.

- У оквиру подручја обухвата плана не постоје активне базне станице Мобилне Телефонике Србије.

- “Телеком Србија” а.д. ће у складу са динамиком фазне изградње планираних туристичких комплекса, планирати даље своје активности на изградњи телекомуникационе мреже и пружања широкопојасних сервиса, ИПТВ високе резолуције и преноса података.

Услови за уређење озелењених, слободних и рекреационих површина

С' обзиром да се подручје Плана налази у Парку природе, неопходно је спровођење одредби Плана тако да буду у складу са Уредбом о заштити Парка природе Стара планина. То подразумева следеће:

2. Очување – одржање станишта и разноврсности дивље флоре и фауне, њено јачање и просторно ширење;
3. Очување разноврсности, живописности и лепоте предела, унапређење његове чистоће и уређености у зонама и коридорима становања, привредних активности, рекреације, саобраћаја, спровођење приоритетних активности, санације и рекултивације деградираних површина;
4. Очување екосистемских, пејзажних, биолошких и других вредности и природних ресурса подручја и обезбеђивање доступности за одрживо коришћење из домена науке, образовања, туризма, рекреације и спорта и комплементарних активности;
5. Интегрисање презентације природних вредности у туристичку понуду путем заједничких програма, планова и пројеката;
6. Што се рекреативних површина тиче, могућа је њихова изградња на локацијама за које су прибављени услови, сагласности и мишљења Завода за заштиту природе Србије и ЈП Србијашуме" као управљача Парка природе "Стара планина".

Мрежа опремања простора за сакупљање отпадака

Систем комуналне хигијене уграђен је у општа планска решења, депоновање смећа вршиће се у оквиру градске депоније у Књажевцу, уз примену санитарно-хигијенских мера. Прикупљање отпада вршиће се у оквиру локалних пунктова који морају бити опремљени у складу са важећим санитарно-хигијенским прописима.

4.4. Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта по целинама и зонама из планског документа, који је потребан за издавање локацијске и грађевинске дозволе

Одобрење за изградњу издаје се у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19) и на основу урбанистичко-техничких услова утврђених на основу планских решења овог Плана генералне регулације.

У поступку прибављања одобрења за изградњу - извођење радова и локацијских услова неопходно је прибавити и решење о условима заштите природе које издаје Завод за заштиту природе Србије, у складу са чланом 9. Закона о заштити природе.

Локацијски услови су јавна исправа која садржи податке о могућностима и ограничењима градње на катастарској парцели која испуњава услове за грађевинску парцелу, а садржи све услове за израду техничке документације. Локацијски услови се издају за изградњу, односно доградњу објекта за које се издаје грађевинска дозвола, као и за објекте који се прикључују на комуналну и другу инфраструктуру.

Осим општих законом и планом дефинисаних принципа и параметара приликом припреме услова за издавање локацијских услова утврђују се следећи додатни критеријуми:

- Посебни услови за постојеће објекте: могуће је задржавање само квалитетних објеката у естетском, функционалном и конструктивном смислу; на основу осталих правила регулације и прописаних параметара могућа је доградња, надградња и адаптација објеката веће грађевинске вредности, у складу са амбијенталним карактеристикама; предвиђена је могућа доградња анекса као проширења капацитета основне намене објеката;

- Поступак формирања или корекције парцеле је могуће извршити пројектом парцелације и препарцелације у случајевима када су у потпуности примењена правила и параметри утврђени Планом генералне регулације и када не постоји сукоб заинтересованих корисника;

- Вредности урбанистичких параметара – коефицијенти заузетости – утврђени су просечно за целе блокове и могу се приликом израде урбанистичких пројеката и утврђивања услова за изградњу и уређење простора кориговати.

- Нови, реконструисани, дограђени и надграђени објекти морају својим изгледом, габаритом, спратношћу, материјалима и односом према регулационој и грађевинској линији бити уклопљени у постојећу урбану матрицу и позитивне амбијенталне и архитектонске карактеристике окружења.

Да би се издали локацијски услови за изградњу, потребно је локацију комунално опремити на основу Плана генералне регулације. Приоритет у изградњи инфраструктурних објеката је изградња саобраћајног приступа, као и опремање локације комуналном инфраструктуром (водовод, канализација и ниско напонска мрежа).

За изградњу линијских инфраструктурних објеката и објеката комуналне инфраструктуре, локацијски услови се могу издати за више катастарских парцела, односно делова катастарских парцела, уз обавезу инвеститора да пре издавања употребне дозволе изврши спајање тих катастарских парцела, у складу са важећим законом.

4. 5. Услови за коришћење, очување и заштиту обрадивог и пољопривредног земљишта

Релативно високу заступљеност домаћинства са газдинством прати ниско учешће, како пољопривредног у укупном становништву, тако и домаћинства са чисто пољопривредним изворима прихода у укупном броју домаћинства. Старосне карактеристике пољопривредног становништва указују на одумирање готово свих домаћинства која данас имају искључиво пољопривредне изворе прихода. Разлог неадекватног коришћења земљишта је последица следећих ограничења:

- дубока старост, сеоског, посебно пољопривредног становништва, која инерцијом демографских процеса убрзава већ отпочето гашење села Црни Врх;

- исувише уситњен и распарчан земљишни обрадиви посед;

- релативно слаба природна плодност земљишта, рељефна ограничења, при обради слабо заступљених ораница, опора клима, удаљеност од тржишта и друге специфичне тешкоће због којих је пољопривреда Старе планине производно и доходовно хендикепирана;

- изузетно слаба развијеност саобраћајне, хидротехничке, друштвене и друге инфраструктуре Црног Врха;
- слаб квалитет и низак ниво опремљености пољопривредних газдинстава савременом механизацијом и уређајима;
- десеткованост сточног фонда, у односу на потенцијале крмне основе пространих природних травњака;
- несигурност пласмана тржишних вишкова појединих пољопривредно-прехранбених производа.

Да би се очувало и заштитило обрадиво пољопривредно земљиште, пре свега треба да се:

- обезбеди подршка опстанку породичних газдинстава на теренима с природним ограничењима за вођење рентабилне пољопривредне производње уз очување природних добара, биодиверзитета, пејзажно амбијенталног лика и других нетржишних вредности.
- унапређење производње, понуде и пласмана високо квалитетних планинских и других локалних пољопривредно-прехранбених производа;
- обнова и развој планинског сточарства, с ослонцем на еколошки безбедно коришћење просторних пашњака, упоредо са унапређивањем услова стајског смештаја, производње сточне хране за зимску исхрану стоке, ветеринарске заштите и других квалитативних компоненти сточарске производње;
- континуално побољшавање материјалних и социјалних услова живљења на селу, повећањем запослености и дохотка сеоског становништва кроз паралелну подршку поларизацију аграрне структуре и развоју туризма и других непољопривредних делатности на селу.

Из свега овога произилази, да је прво и неопходно инвестирање у развој саобраћајне, хидротехничке, енергетске и тржишне инфраструктуре.

4.6. Услови и мере заштите природних добара и непокретних културно-историјских добара и заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи

Услови Министарства здравља-Сектора за инспекцијске послове -Одељења за санитарну инспекцију-Одсек за санитарни надзор Ниш који се морају испунити, а који су прописани следећим правилницима и законима:

Правилник о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору ("Сл. гласнк РС", бр.47/06), Закон о водама ("Сл. гласнк РС", бр.30/10),Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Сл. гласнк РС", бр.92/08), Закон о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласнк СРС", бр. 20/77, 24/85, и "Сл. гласнк СРС", бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005.),Правилник о минималним техничким и санитарно-хигијенским условима за уређење и опремање угоститељских објеката ("Сл. гласнк РС", бр.41/10) и Правилник о санитарно-хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и предмета опште употребе ("Сл. гласнк РС", бр.6/97 и 52/97).

Услови и мере заштите простора

Просторно-плански услови заштите и унапређења животне средине, заштите од техничких катастрофа и ратних разарања уграђени су у концепт планског решења. У оквиру комплекса не налазе се и не планирају садржаји који неповољно утичу на квалитет воде, ваздуха и тла, као и на стварање прекомерне буке.

Заштита непокретног културног наслеђа

На основу Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94) надлежни Завод за заштиту споменика културе из Ниша издаје услове чувања, одржавања и коришћења културних добара и утврђује мере заштите ствари и творевина за које се претпоставља да имају својства од посебног значаја за културу, уметност и историју односно добара која уживају претходну заштиту.

У анализи амбијенталних целина и појединачних садржаја, када је Балта Бериловац у питању, мора се константовати да је већи део објеката грађен од слабијег материјала, да су мање очувани и да нема традиционално грађених објеката који су у добром стању.

На подручју Балта Бериловца постоји и црква као и сачувана заветна места – записи (крст, дрво) на којима се одржавају верски обичаји. Да би се културна баштина сачувала, потребно је урадити, ревитализацију, рестаурацију и конзервацију вредне заоставштине.

Уколико се у току било које врсте грађевинских и других радова на свим облицима инфраструктуре наиђе на било који облик културног или природног добра (археолошки налаз, или налаз геолошког, палеонтолошког или било ког другог порекла) радови се морају зауставити и обавестити надлежне службе заштите (Завичајни музеј Књажевац и Завод за заштиту споменика културе у Нишу) и предузму све мере како се налазиште не би оштетило или уништило у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима.

У случају да се радови планирају или изводе на површини на којој се налази културно добро или добро које ужива претходну заштиту, подносилац захтева је дужан да обезбеди услове Завода, као и да обезбеди средства за претходна археолошка истраживања, заштиту, чување, публикување и презентацију истог, а што ће се регулисати посебним уговором између Инвеститора и Завода.

4.6.1. Циљеви Плана генералне регулације

Простор предвиђен за израду ПГР-а је врло значајан за развој подпланинског туризма на Старој планини и очување културне баштине општине Књажевац. Концепција решења овог Плана је одређена на основу природних и стечени услова у границама плана.

Циљ израде ПГР-а је да се простор у оквиру границе Плана заштити и инфраструктурно опреми да би се побољшало и унапредило коришћење овог простора. С'обзиром да се ради о једном од најзначајнијих подпланинских села на Старој планини на територији општине Књажевац, најважније је да се Планом обезбеде услови заштите и коришћења постојећих и новопроектираних објеката и заштитио целокупан простор од дивље градње која би нарушила и уништила културну баштину овог краја.

Посебни циљеви су:

1. Спровођење основних начела заштите животне средине, начела интегралности, превенције и предострожности, очувања природних вредности, начела „загађивач плаћа“ и „корисник плаћа“, подстицајних мера, информисања и учешће јавности, заштите права на здраву животну средину, интегралности, хијерархије и координације, као и најзначајнији циљ спровођења начела одрживог развоја целог подручја.
2. Заштита природних и културних вредности;
3. Развој туризма као основног правца развоја;
4. Изградња инфраструктурних мрежа, посебно хидротехничке инфраструктуре, у функцији успостављања мреже насеља и бољег функционалног повезивања планског подручја са окружењем;
5. Успостављање система контроле и управљања подручјем (успостављање мониторинга животне средине).

Б (2) Циљеви стратешке процене и индикатори

2.1. Циљеви стратешке процене

Циљеви стратешке процене дефинисани су на основу захтева у погледу заштите животне средине утврђених на нивоу Србије и међународном нивоу (општи циљеви), као и на основу прелиминарне оцене стања животне средине на планском подручју, захтева везаних за животну средину из других докумената (планова, програма, прописа, стратешких докумената), карактеристика плана и планског подручја и предлога заштите у Плану детаљне регулације (посебни циљеви).

2.1.1. Општи циљеви

Циљ обављања Стратешке процене је обезбеђивање заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступку припреме и доношења Плана.

Стратешком проценом проверава се да ли је планским решењима омогућено очување, унапређење и заштита животне средине у складу са стандардима и циљевима који су поставили Планови вишег реда (Просторни план Општине, Просторни план подручја Парка природе и туристичке регије Стара планина), национални програм заштите животне средине и национална стратегија управљања отпадом.

Табела бр. 1:

Општи циљеви стратешке процене

Ознака	Области заштите животне средине	Општи циљеви Стратешке процене
1.	Управљање водама	Створити услове за одржавање и дугорочни развој водног режима на подручју Плана уз рационално коришћење вода у оквиру јединственог система коришћења вода, заштите вода и од вода

2.	Заштита и коришћење земљишта	Релативизирати негативан утицај укупног развоја на обрадиво пољопривредно, шумско земљиште и деградирано земљиште.
3.	Управљање квалитета ваздуха	Минимизирати изложеност становништва загађеном ваздуху.
4.	Климатске промене	Ублажити ефекат стаклене баште
5.	Очување природних добара и биодиверзитета и унапређење предела	Очувати природна добра и биодиверзитет и унапредити предео.
6.	Становништво, насеља	Ублажити негативан и обезбедити позитивне ефекте развоја на демографију и насеља
7.	Економски развој планског подручја	Подстицати економски развој и запосленост.
8.	Инфраструктурни систем	Ублажити негативан утицај неразвијености саобраћајне инфраструктуре, минимизирати негативан утицај дефицитарности водопривредне инфраструктуре
9.	Управљање отпадом	Унапредити третман и одлагање отпада
10.	Заштита културних добара	Очувати значајна културна добра, заштитити незаштићена
11.	Еколошка равнотежа и управљање заштитом животне средине.	Поштовати еколошки праг, унапредити систем управљања заштитом животне средине.

2.1.2. Посебни циљеви

Посебни циљеви Стратешке процене произилазе из посебне намене подручја, могућности његовог развоја и података о стању животне средине и могућим проблемима, а истовремено представљају основ за планирање делатности, функција и садржаја, односно намене површина и коришћење простора у Плану на принципима одрживог развоја.

Табела бр. 2:
Посебни циљеви стратешке процене

Ознака	Посебни циљеви СПУ	Индикатори
1.	Унапредити заштиту од поплава ерозије, бујица, клижења и других видова штетног дејства вода и зауставити и спречити деградацију пољопривредног земљишта	Регулација водотокова
		Пошумљавање
		Хидротехничке мере
2.1.	Очувати обрадиво пољопривредно земљиште	Површине земљишта која се трајно губе за примарну намену

2.2.	Очувати шуме и шумско земљиште	Промена површина шумског земљишта
3.2.	Минимизирати изложеност становништва и туриста зађеном ваздуху	Број дана са прекорачењем граничне вредности емисије Индекси квалитета ваздуха
4.	Очување микроклиматских својстава подручја	Контрола емисије и апсорбције угљен-диоксида Контрола потрошње фосилних горива за грејање
5.	Очувати биодиверзитет	Стање заштићених врста
6.1.	Поправити бројност и структуру становништва	Промена броја и структуре становништва Број младих породица по насељима
6.2.	Минимизирати утицај на насеља и објекте	Број објеката за рушење
7.	Подстицати економски развој и запосленост	% запослених од радно способног становништва %сеоског становништва са допунском делатношћу у непољопривреди %становништва запосленог у туризму
8.1.	Минимизирати утицај на путну мрежу	Дужина путева за измештање по деоницама (км) Дужина измештених водотока због путева (км)
8.2.	Минимизирати негативан утицај дефицитарности водопривредне инфраструктуре	Изграђена канализациона мрежа
9.	Смањити количину комуналног отпада који се депонује	% комуналног отпада који се одлаже на санитарну депонију – будућу трансфер-станицу
10.	Очувати значајна културна добра, заштитити незаштићена	Број и значај угрожених објеката културног наслеђа Број евидентираних објеката, објеката културног наслеђа које треба заштитити проглашењем и уписом у регистар Површине према режимима културне баштине
11.	Поштовати еколошки праг и унапредити систем управљања заштитом животне средине	% буџета намењен заштити животне средине

2.2. Избор индикатора

Индикатор за вршење стратешке процене утицаја, односно за еволуцију утврђених циљева, изабрани су на основу меродавних и суштинских одлика и садржаја области животне средине на коју се процена односи. Они проистичу из општих циљева и представљају директан ослонац за идентификацију и мониторинг посебних циљева СПУ.

При утврђивању циљева Стратешке процене утицаја није се могло избећи, што иначе методологија стратешке процене у земљама Европске уније допушта и примењује преклапање са циљевима заштите животне средине и одрживог развоја.

Б (3) Процена могућих утицаја и мере за смањење негативних утицаја на животну средину

Понуђени предлог Плана је интегралан, са уграђеним одабраним варијантним решењима. Варијантна решења су понуђена и поређења су вршена у радној верзији стратегије.

Процењени су и вредновани значајни могући утицаји предлога Плана на животну средину, имајући у виду постојеће стање и даље природне и социо-економске токове, а у оквирима одрживог развоја.

Понуђена планска решења решавају истовремено све постављене задатке у погледу заштите животне средине. То, претежно кумулативно и синергијско дејство представља главну повољност Плана.

3.1. Детаљна анализа стања животне средине на планском подручју према циљевима Стратешке процене и индикаторима

3.1.1. Досадашњи развој са аспекта одрживости

На основу расположивих података константовано је да је квалитет животне средине на подручју Плана задовољавајући. Проблеми спорадичног нарушавања квалитета неких чиниоца животне средине могу бити у ограниченом обиму. Њихово отклањање или ублажавање обезбеђује се решењима Плана: унапређење, очување и заштита животне средине основа су одрживог развоја, као постављеног циља.

3.1.2. Заштита природних вредности – разматрана питања и проблеми

У Плану предметног подручја разматрана су питања и проблеми заштите животне средине у односу на следеће области:

- природне вредности
- ваздух
- бука
- становништво,
- културно-историјско наслеђе
- инфраструктурне и комуналне објекте
- управљање чврстим комуналним и осталим типовима отпада

На основу процене стања животне средине на подручју Плана, кључни проблеми су следећи:

- неразвијен мониторинг животне средине и промене у простору

- недовољно инвестирање у заштиту животне средине
- лош бонитет земљишта загађеног хемијским материјама и отпадом,
- недовољна инфраструктура за одвођење и пречишћавање отпадних вода,
- слаб квалитет саобраћајне мреже
- деградација и загађивање земљишта

3.2. Приказ варијантних решења Плана

Основни циљ процеса израде Стратешке процене утицаја подразумева заштиту животне средине и обезбеђивање имплементације стратегије одрживог развоја. Резултат процене треба да укаже на могуће негативне утицаје имплементације планских решења и да предложи мере за умањење или избегавање негативних утицаја. У даљем поступку израде Стратешке процене разматраће се две основне варијанте:

- 1) варијанта да се не усвоји и не имплементира План
- 2) варијанта која заступа усвајање и имплементацију Плана

Стратешка процена утицаја разматра варијанту просторног развоја без примене Плана и просторног развоја са применом Плана са посебним уважавањем свих сектора планског развоја.

3.2.1. Варијанта 1: Просторни развој подручја без примене Плана

Уколико се у планском периоду не спроведе План, досадашње неповољне тенденције у заштити, развоју и коришћењу простора предметног подручја ће се наставити вероватно према следећем сценарију:

- недовољна заштита културно-историјског наслеђа;
- неконтролисана изградња објеката супраструктуре;
- недовољна заштита природе и природних вредности;
- недовољна заштита ваздуха

3.2.2. Варијанта 2: Просторни развој подручја са применом Плана

Основна предност Плана је што се њиме поставља и афирмише јединствен модел одрживог развоја планског подручја, усклађен са утврђеним општим интересом заштите природних вредности и животне средине Планског подручја. Примена Плана подразумева следећи сценарио одрживог развоја:

- очување културно-историјског наслеђа;
- развој саобраћајне инфраструктуре
- развој комуналне инфраструктуре
- очување природних ресурса и њихово рационално коришћење
- санација деградираних подручја
- евакуација и пречишћавање отпадних вода и управљање отпадом

Варијанта 1. Просторни развој подручја без примене Плана

Циљеви Стратешке процене

- 1.Подстицати економски развој и запосленост;
- 2.Ублажити негативан утицај неразвијености саобраћајне инфраструктуре; минимизирати негативан утицај водопривредне инфраструктуре;
- 3.Унапредити третман и одлагање отпада;
- 4.Очувати значајна културна добра, заштитити незаштићена;
- 5.Ублажити негативан и обезбедити позитивне ефекте развоја на демографију града;
- 6.Очувати природна добра и биодиверзитет и унапредити предео;
- 7.Ублажити ефекат стаклене баште;
- 8.Поштовати еколошки праг, унапредити систем управљања заштитом животне средине;
- 9.Минимизирати изложеност становништва загађеном ваздуху

Табела бр. 3:

Област	Сценарио тренда развоја	Циљеви Стратешке процене									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Заштита природе и природних вредности	Угрожавање земљишта од водне ерозије, бујице, поплаве и клизишта загађивање ваздуха и вода. Угрожавање био и геодиверзитета због непланске изградње супраструктуре и инфраструктуре	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Заштита животне средине	Неконтролисано повећање обима саобраћаја, неконтролисано коришћење водних ресурса, неконтролисано депоновање отпада, непостојање мониторинга параметара квалитета средине, непланска изградња	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Заштита непокретних културних	Пропадање и рушење објеката, губљење аутентичне културне	-	-	-	-	-	0	0	0	0	

Заштита животне средине	Неконтролисано повећање обима саобраћаја, неконтролисано коришћење водних ресурса, неконтролис. депоновање отпада, непостојање мониторинга параметара квалитета средине, непланска изградња	0	+	+	0	+	+	+	+	+
Заштита непокретних културних добара	Пропадање и рушење објеката, губљење аутентичне културне баштине, угрожавање археолошке грађе нестручном обрадом терена	+	+	0	+	+	0	0	0	0
Саобраћајна инфраструктура	Неповољни технички елементи постојећих саобраћајница, недовољно одржавање саобраћајница	+	+	+	0	+	0	0	0	0
Воде и водопривредна инфраструктура	Губици у дистрибутивним системима, нерацион. потрошња воде, неконтролисано испуштање отпадних вода, недовољан развој канализационог система, загађивање река, бујични процеси, угрожавање водотока	+	+	+	0	+	+	+	0	0
Електроенергет. инфраструктура	Неквалитетно електро снабдевање подручја	+	0	0	0	+	0	0	0	0
Телекомуникац. инфраструктура	Пропадање технички застареле мреже, низак степен дигитализације мреже	+	0	0	0	+	0	0	0	0
Комунална опрема	Непостојање савремене санитарне депоније, неконтролисано одлагање отпада	0	0	+	0	0	0	+	+	+

Значење симбола: + укупно позитиван утицај;
- укупно негативан утицај;
0 нема директног утицаја

3.3. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења

Уколико се решења дата Планом не реализују и развој настави по досадашњем тренду, могу се очекивати негативни ефекти у већини планских сектора у односу на циљеве Стратешке процене утицаја на животну средину.

Примена Плана ће условити развој са позитивним ефектима у готово свим планским секторима и отклањање запажених негативних тенденција. У току примене Плана неопходно је вршити мониторинг индикатора који показују потенцијалне негативне утицаје на животну средину.

На основу изнетог може се закључити, да је варијанта примене предложеног Плана знатно повољнија у односу на варијанту да се План не примењује.

3.4.Процена утицаја Плана и програма на животну средину

3.4.1.Критеријуми за процену утицаја и планска решења обухваћена проценом

По избору варијантног решења одређују се карактеристике могућих утицаја (на основу утврђених критеријума врши се процена: вероватноће утицаја, просторне димензије утицаја, трајање утицаја и њихових последица, величине могућих утицаја на животну средину).

Значај утицаја на животну средину планских решења предложене варијанте, процењује се на основу наведених критеријума тј. карактеристика утицаја.

Критеријуми за вероватноћу утицаја:

Табела бр. 5:

Вероватноћа утицаја	Ознака
100% (известан)	И
> 50% (вероватан)	В
< 50% (могућ)	М
> 1% (није вероватан)	Н

Критеријуми за карактер утицаја
(трајање утицаја и последица):

Табела бр. 6:

Трајање утицаја	Ознака
Повремени – привремени (краткотрајни)	К
Дуготрајни	Д

Критеријуми за просторну димензију утицаја:

Табела бр. 7:

Просторна димензија утицаја	Ознака
Глобални утицај	Г

Државни (национални)	Н
Регионални	Р
На подручју Плана	П
Локални (на делу планског подручја)	Л

Критеријуми за величину утицаја:

Табела бр. 8:

Величина утицаја	Ознака
Врло повољан (велики-позитиван)	+3
Повољан (већи-позитиван)	+2
Мањи позитиван	+1
Без утицаја или је утицај нејасан	0
Мањи негативан	-1
Неповољан (већи - негативан)	-2
Критичан (велики – негативан)	-3

Експертски приступ је да су за планско подручје значајни они (негативни или позитивни) утицаји планских решења који су:

- извесни или вероватни;
- са дуготрајним утицајем (последицама);
- на регионалном или планском нивоу подносе велики или већи утицај;
- на локалном нивоу подносе велики утицај

Критеријуми за процену значаја утицаја:

Табела бр. 9:

Вероватноћа Утицаја	Просторна димензија утицаја	Величина утицаја	Ознака процењених значајних утицаја
Известан или вероватан	Регионални ниво	Велики позитиван утицај	В (И) Р + 3
		Велики позитиван утицај	В (И) Р + 2
		Велики негативан утицај	В (И) Р - 3
		Велики негативан утицај	В (И) Р - 2
	Подручје Плана	Велики позитиван утицај	В (И) П + 3
		Велики позитиван утицај	В (И) П + 2
		Велики негативан утицај	В (И) П - 3
		Велики негативан утицај	В (И) П - 2
	Локални ниво	Велики позитиван утицај	В (И) Л + 3
		Велики негативан утицај	В (И) Л - 3

3.4.2.Процена утицаја планских решења на животну средину

Табела бр. 10:

Ознака	Планско решење
1.	Заштита природе и природних вредности
2.	Заштита животне средине
2.1.	Унапређење и заштита квалитета животне средине
2.2.	Заштита квалитета вода
3.	Заштита непокретних културних добара
3.1.	Заштита и презентација непокретних културних добара и њихове заштићене околине
4.	Саобраћајна инфраструктура
4.1.	Изградња и модернизација улица
5.	Хидротехничка инфраструктура
5.1.	Побољшање и развој система водоснабдевања
5.2.	Развој система за каналисање и пречишћавање отпадних вода
6.	Енергетска инфраструктура
6.1.	Напајање електричном енергијом свих објеката
6.2.	Проширење мреже напојних и дистрибутивних електроенергетских објеката
7.	Телекомуникациона инфраструктура
7.1.	Проширење мреже телекомуникационе инфраструктуре
8.	Комунални садржаји
8.1.	Управљање комуналним отпадом
9.	Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану и заштиту од елементарних непогода
9.1.	Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану
9.2.	Коришћење и уређење простора од интереса за заштиту од елементарних непогода

3.4.3.Процењени могући негативни утицаји Плана на животну средину и планске мере за њихово ублажавање

У случају нултог развоја, тј. код варијанте неспровођења Плана, негативни утицаји ће се испољити у свим секторима развоја.

Негативни утицаји изазвани конкретним планским решењима, се не очекују. У току спровођења плана могу се јавити негативни неочекивани утицаји као акциденти или од природних непогода.

Планске мере за ублажавање односе се на сталну контролу ефеката.

3.4.4.Процењени позитивни утицаји Плана на животну средину и планске мере за њихово увећање

На основу спроведених оцена утицаја планских решења могуће је извести следеће закључке:

- Унапређење и заштита квалитета животне средине ће имати значајан позитивни, дуготрајни, директни кумулативни утицај на:унапређење предела, и индиректан утицај на унапређење информисања јавности о питањима животне средине;
- Заштита вода ће имати позитивни дуготрајни, директни ефекат на заштиту здравља становника, смањење загађења и очувања квалитета и квантитета земљишта, загађења воде до нивоа који не нарушава природне системе и смањење контаминације тла;
- Изградња и модернизација саобраћајне инфраструктуре;
- Водоснабдевање и каналисање отпадних вода;
- Напајање електричном енергијом планираних садржаја;
- Интегрално управљање комуналним отпадом у концепту дисперзоване изградње садржаја имаће дуготрајне, кумулативне директне ефекте на организовање адекватног управљања чврстим комуналним отпадом, заштиту здравља становника и стварање услова за здрав живот.

3.5. Начин на који су при Стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине и карактеристике утицаја

3.5.1. Начин на који су при Стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине

Чиниоци животне средине су: вода, ваздух, земљиште, клима, јонизујуће и нејонизујуће зрачење, бука и вибрације, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет, заштићена природна добра, становништво, здравље људи, насеља, културно-историјско наслеђе, инфраструктурне мреже и објекти и други објекти.

Чиниоци животне средине одређени су при утврђивању методолошког приступа за прву групу критеријума и послужиле су као основ за вредновање животне средине, а биће и кључни елементи за управљање њом. Саставни су део сваког корака Стратешке процене утицаја и елемент сваког поглавља овог Извештаја.

Код анализе постојећег стања животне средине указано је на затечено стање и квалитет сваког њеног чиниоца појединачно, а затим извршена оцена стања и процена утицаја и њихово појединачно, кумулативно и синергијско дејство на укупну животну средину или на појединачне чиниоце.

Код процене будућег стања и квалитета животне средине (као последице планских решења) примене по секторима развоја су оквири у којима су процењени утицаји деловања Плана на сваки чиниоц животне средине појединачно. Чиниоци животне средине и области који могу бити изложени значајним утицајима уочени при анализи стања, дефинисани су Одлуком о

изради стратешке процене, као питања заштите животне средине која се разматрају у оквиру израде Стратешке процене:

- Рационално коришћење и заштита природних ресурса од загађивања и деградације;
- Заштита од ерозије и бујица;
- Заштита од утицаја туризма, саобраћаја и енергетике;
- Спречавање неконтролисане изградње;
- Адекватан третман отпада и отпадних вода;
- Побољшање квалитета живота на планском подручју;
- Заштита од елементарних непогода и удеса

Приказ разлога за изостављање одређених питања из поступка Стратешке процене

У складу са Одлуком о изради стратешке процене, у оквиру Стратешке процене посебно се не разматрају следећа питања животне средине:

- Заштита ваздуха од загађења, обзиром, да је утицај процењен као могућ и локални код саобраћаја и енергетике, па је питање разматрано у оквиру заштите ових области;

При одлучивању о питањима животне средине, поштовани су прибављени услови и мишљења изнета у претходним консултацијама. Анализирано је стање животне средине, идентификовани су постојећи утицаји на чиниоце животне средине, међусекторски узроци деградације животне средине и утицаји привредних сектора на животну средину и процењени су могући природни и социо-економски утицаји. Предложена су варијантна решења за спречавање неких могућих негативних утицаја и извршено одређено решење за најповољнија, којима се оптимизирају могући утицаји (спречавају евентуални негативни или минимизирају њихови ефекти, а подстичу се позитивни утицаји).

3.5.2. Начин на који су при Стратешкој процени узету у обзир карактеристике утицаја

Карактеристике утицаја за актуелно планско подручје могу бити: вероватноћа, интензитет, сложеност (реверзибилност), трајање, учесталост, понављање, локација, број изложених становника, прекогранична природа утицаја, кумулативна и синергијска природа утицаја.

Карактеристике могућих утицаја одређене су при утврђивању методолошког приступа, за другу групу критеријума, за утврђивање значајних утицаја и њихових потенцијалних последица по животну средину. Спречавање или значајно ублажавање стања значајних негативних утицаја, евидентираних у постојећем стању или могућих као акциденти или последица природних појава, као и подстицање позитивних утицаја, сматрају се значајним позитивним утицајем Плана.

Карактеристике утицаја идентификоване су увидом на терену, или преузете из постојеће студијске и планске документације. Приказане су у прилогу постојећег стања животне средине и коришћене у утврђивању будућег стања животне средине.

При Стратешкој процени утицаја узети су у обзир они утицаји (позитивни или негативни) који су за планско подручје значајни, тј. утицаји који су извесни или вероватни (И,В), са дуготрајним утицајем или последицама (Д), који су на регионалном или планском нивоу (Р,П) велики или већи (+3, -3; +2, -2), као и они који су на локалном нивоу (Л) велики (+3, -3).

3.5.3. Кумулативна и синергијска природа утицаја

Најзначајнија карактеристика утицаја на планском подручју је њихова кумулативна и синергијска природа.

Неке активности истовремено се одржавају на више супстрата животне средине, а на један субстрат може истовремено утицати више активности. Планска решења и мере су предложени, тако да имају кумулативно и синергијско дејство на више супстрата животне средине.

Утврђивање оријентационе границе грађевинског подручја спречава неконтролисану изградњу објеката супраструктуре и инфраструктуре, нестручно ископавање археолошког блага као и трајно губљење шумског земљишта.

Утврђивањем локације и услова за санитарно опремање депонија, комуналног отпада, спречава се загађење и омогућава заштита, очување и унапређење квалитета земљишта, вода и ваздуха, обезбеђује ревитализација деградираног земљишта и штити од евентуалног деградирања.

Изградњом система за каналисање и пречишћивача отпадних вода, штите се воде и земљиште од загађења и чува квалитет ваздуха.

Зелени коридори и техничке мере (одводни канали) предвиђени уз саобраћајнице омогућавају заштиту од акцидената.

Планска решења су конципирана тако да служе заштити, очувању и унапређењу свих супстрата животне средине, односно одрживом развоју укупног подручја.

Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама, битни за израду стратешке процене са становишта циљева и процене могућих утицаја

У току израде Плана генералне регулације вршене су консултације са представницима:

- Министарства за заштиту животне средине;
- ЈП „Србијаводе“ – Неготин;
- Завод за заштиту природе Србије – РЈ Ниш;
- Завод за заштиту споменика Ниш
- Министарство одбране
- Министарство унутрашњих послова – Одсек противпожарне полиције
- Републички сеизмолошки завод
- РХМЗ
- Републичка санитарна инспекција
- ЈКП „Стандард“ – Књажевац
- ЈП за дистрибуцију електричне енергије „Електротимок“ Зајечар
- Телеком Србије

Консултације су коришћене за постављање циљева израде Плана у области заштите и процене могућих утицаја у погледу вероватноће, локације и

значаја. Сугестије са консултација су уграђиване у планска решења, а о резултату су поменуте установе давале мишљења. Таквом стручном сарадњом омогућено је да се планским решењима изврши оптимизирање могућих утицаја.

Г (4) Смернице за израду стратешке процене утицаја планова на нижим хијерархијским нивоима и процена утицаја пројеката на животну средину

Према Закону о стратешкој процени утицаја, Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима, које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекте заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Коначне одлуке о потреби и врсти процене утицаја планова, програма и пројеката на животну средину планског подручја доносиће се појединачно, на основу критеријума утврђених законом и подзаконским актима из домена заштите животне средине. Општи интерес је да се процене сведу на реалан оквир, уз уједначавање значења и степена примене критеријума прописаних за стратешку процену утицаја.

Д (5) Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана (мониторинг)

Успостављање ефикасног мониторинга предуслов је остваривања циљева Плана у области заштите животне средине, односно циљева стратешке процене утицаја и представља један од основних приоритета имплементације Плана.

Праћење стања животне средине уређено је Законом и подзаконским актима. Кључне области мониторинга су биодиверзитет, геонаслеђе, предео, шуме, ваздух, вода и земљиште.

Систем мониторинга оперише са два главна извора информација:

- Подацима о животној средини прибављеним у поступку израде, лиценцирања и реализације различитих пројеката на планском подручју (водоснабдевања, канализације, саобраћаја, енергетике, пројеката заштите, санације и унапређења биодиверзитета, геонаслеђа, шума, земљишта и др.).

- Подацима заснованим на прописима и утврђеним различитим програмима редовног мониторинга животне средине на републичком и локалном нивоу.

Сходно Закону, главна одговорност за планирање и спровођење мониторинга животне средине је на јединицама локалне самоуправе, односно Општинама.

5.1. Мониторинг система за контролу квалитета вода

Основни документ за мониторинг квалитета вода је Програм систематског испитивања квалитета вода који се на основу Закона о водама, утврђује Уредбом Владе на почетку календарске године за текућу годину. Програм реализује РХМЗ и он обухвата: месечна, недељна или дневна мерења и осматрања водотока, водоакумулације и изворишта од посебног значаја;

једнократна годишња испитивања квалитета седимената; и годишња испитивања подземних вода.

На подручју Плана, у непосредној околини и релевантном просторном окружењу не налазе се пунктови на којима се врши узорковање и испитивање квалитета вода.

Мониторинг водних објеката који служи водоснабдевању становништва врше надлежни Заводи за заштиту здравља, а обим и врста тог мониторинга прилагођавају се динамици реализације планских решења у домену водоснабдевања, везано за туристичку изградњу.

5.2 Мониторинг система за контролу квалитета ваздуха

Стандарди и методе мониторинга ваздуха прописани су Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденцији података („Сл. Гласник РС“ бр. 54/92, 30/99, 19/06, 36/09, 10/13), донетог на основу Закона о заштити животне средине.

Предмет систематског мерења су одређене неорганске материје, таложне материје из ваздуха, тешки метали у суспендованим честицама, органске материје и канцерогене материје. На подручју Плана односно, у његовој околини, не налазе се станице из мреже за мерење имисије основних загађујућих материја. Због важности планског подручја, поред споменутог програма Владе, програмима мониторинга животне средине, које ће донети надлежне општине, биће предвиђена повремена или сезонска мерења вредности имисије у већим туристичким центрима и поред главних саобраћајница. Те програме ће реализовати РХМЗ и окружни Завод за заштиту здравља.

5.3. Мониторинг система за контролу квалитета земљишта

Праћење стања тла у односу на ерозионе процесе, посебно спирање и акумулирање материјала дејством воде, значајан је инструмент заштите земљишта, што је као експлицитна обавеза уграђено у Закон о пољопривредном земљишту и Закон о шумама и као начелна обавеза у Закон о заштити животне средине. С' обзиром на то да очекивана реализација појединих планских решења индикује појаву процеса водне ерозије на мањим површинама, (услед непрописне изградње инфраструктуре и путева), спровођење мониторинга биће обавеза одговарајућих надлежних субјеката јединица локалне самоуправе, када је у питању грађевинско и пољопривредно земљиште на планском подручју у целини.

5.4. Мониторинг природних вредности

Основни циљ је успостављање система праћења стања биодиверзитета, односно природних станишта и популација дивљих врста флоре, фауне и гљива, превасходно осетљивих станишта и ретких, угрожених и ендемских врста. У овој области мониторинга значајно је и праћење стања и промена предела и објеката геонаслеђа. Сва три споменута аспекта мониторинга у делокругу су овлашћења и обавеза Завода за заштиту природе Србије који те послове обавља на основу Закона о заштити природе (“Службени гласник РС”,

бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр. и 14/16) и према средњорочном и годишњим програмима заштите природних добара, на које сагласност даје Влада, односно ресорно Министарство

5.5 Права и обавезе надлежних органа

Комплексност природних вредности и сложеност међусобних односа природних и антропогених појава захтевају усаглашеност са међународним стандардима из ове области. То се пре свега односи на Програм УН за животну средину (УНЕП), који кроз Глобални систем мониторинга животне средине (ГЕМС) и Система управљања подацима у служби мониторинга по географском принципу (ГРИД), уводе интегрисане податке по појединим специфичним проблемима животне средине, што олакшава израду регионалних, националних и локалних система мониторинга.

Влада Србије обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са Законима који ову област регулишу и доноси програм мониторинга за период од две године.

Општина Књажевац доноси програм мониторинга на својој територији (који мора бити усклађен са програмом за територију Србије) и обезбеђују финансијска средства за његово спровођење; у оквиру ових мониторинга, методологија праћења и мерења основних компоненти екосистема са аспекта очувања животне средине мора се ускладити са директивама ЕУ и препорукама Светске здравствене организације.

Влада утврђује критеријуме и мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења.

5.6. Поступање у случају појаве неочекиваних утицаја

Неочекивани негативни утицаји могу бити услед природних сила (односно елементарних непогода – земљотреса, поплава), или услед људске делатности (акциденти у саобраћају).

У случају непосредне опасности или у току елементарних непогода, зависно од врсте утицаја, морају се предузети мере утврђене одговарајућим законима и прописима или одлукама локалне заједнице и штабова цивилне заштите, у прописаном поступку.

Концепт заштите од земљотреса заснован је на стварању планерских и пројектних грађевинских техничких услова за минимизирање људских жртава и материјалне штете, јер се апсолутна заштита од земљотреса не може постићи.

Концепт заштите од поплава заснован је на доследној примени постојећих планова редовних и ванредних мера, зависно од хидролошких услова и проглашавања мера на основу редовних мерења и хидролошких осматрања од стране РХМЗ.

Како се саобраћајницама које пролазе кроз планско подручје не транспортују отрови, опасни или експлозивни материјали, утицаји од акцидената су могући само у зони пута.

Ђ (6) Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене утицаја

6.1.Опис методолошког приступа

Примена методологија Стратешке процене и израде Извештаја о стратешкој процени и Закону о заштити животне средине (“Службени гласник РС”, бр.135/04, 36/09 и 72/09-43/11- Уставни суд), Закон о процени утицаја на животну средину (“Службени гласник РС”, бр. 135/04 , 36/09 и 14/16), као и на пракси стратешке процене у Европи, уграђене у Практично упутство за примену EU Direktive 2001/42/EC на урбанистичке и просторне планове и у Упутства ECDGXI за процену индиректних и кумулативних утицаја и интеракције утицаја.

Општи методолошки поступак произашао је из Одлуке о изради Стратешке процене, којом је, на основу посебног третмана подручја карактеристика овог Плана (његовог значаја за заштиту животне средине и одрживи развој; значај Плана за даљу разраду; евидентирања дугорочних и интензивних негативних утицаја) утврђен обим и садржај Стратешке процене.

Како информациона основа о животној средини ни систем индикатора о њеној заштити нису стандардизовани, еколошке смернице за планирање дате су у односу на процењено стање животне средине. На основу планираних решења дефинисане су еколошке смернице за спровођење плана и имплементацију, тј. за даљи одрживи развој подручја.

Примењени метод израде Стратешке процене подразумевао је идентификовање проблема и дефинисање мера заштите животне средине, а реализован је кроз међусобно повезане оперативне фазе са повратним дејством (засноване на Закону о Стратешкој процени и пракси стратешке процене у Европи):

- утврђивање полазних основа; на основу прелиминарне оцене стања животне средине, захтева и циљева заштите животне средине из других планова, програма, стратешких докумената, као и карактеристика плана и планског подручја и дефинисаних питања заштите животне средине у плану, припремљени су

- циљеви Стратешке процене; успостављена је веза између циљева плана и планских решења са циљевима Стратешке процене, посебни циљеви су разрада општих, а на основу циљева су изабрани индикатори уз ослањање на индикаторе Европске агенције за животну средину;

- процењене су варијанте развоја планског подручја са аспекта заштите животне средине;

- извршена је процена утицаја планских решења на животну средину и дефинисане су мере за спречавање и ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја као и правила заштите животне средине;

- предложен је програм мониторинга за спровођење плана;

Методолошки, критеријуми су основ за вредновање животне средине и кључни елементи управљања животном средином. Критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја и њихових могућих последица по животну средину, формиран су на основу увида стања на терену и на основу доступне информационе основе и постојеће просторно-планске, урбанистичке и студијске документације.

Критеријуми су:

- карактеристике Плана: његов значај за заштиту животне средине и одрживи развој: могући утицаји на чиниоце животне средине (ваздуха, воде,

земљишта, микроклиматске карактеристике, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет, заштићена природна и културна добра, становништва, инфраструктурне системе, створене вредности; утицај плана на друге планове);

- карактеристике могућих утицаја: кумулативна и синергијска природа утицаја; ризици по људско здравље и животну средину; деловање на области од природног, културног и другог значаја; деловање на деградирана подручја; величина и значај утицаја (величина утицаја је процена штете или користи од процењеног деловања на животну средину; значај утицаја је простор који може бити изложен деловању промена у животној средини); карактер утицаја односно утицаја (значајни за доношење одлуке у току израде плана, до момента усвајања).

Извештај о стратешкој процени утицаја ради се за подручје Плана генералне регулације, на основу расположивих података, постојеће просторно-планске и студијске документације, експертске процене стања животне средине и процене могућих утицаја планираних решења на животну средину, и стечених искустава и знања.

Извештај о стратешкој процени утицаја ставља се на јавни увид истовремено са Предлогом Плана генералне регулације.

6.2. Приказ околности у поступку Стратешке процене

У складу са одредбама члана 26. Закона о стратешкој процени, донета је Одлука о изради стратешке процене за План генералне регулације која је у фази Предлога, на основу које је Стратешка процена официјелно обављена и сачињен Извештај. Како је План генералне регулације рађен са циљем да се обезбеди укупна заштита простора, и да заштита буде оквир мултидисциплинарног развоја, планска решења су резултат оцене постојећег стања и перманентног идентификовања проблема и одлучивања о могућим променама животне средине услед природних и људских активности, вршених током припреме и израде плана од стране чланова стручног тима и представљају њихова експертска мишљења о оптимизирању утицаја планским решењима.

Е.(7) Начин одлучивања о плану, варијантним решењима, Стратешкој процени утицаја и начин на који су питања животне средине укључена у План

7.1. Приказ начина одлучивања

Члан 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинише обавезу прибављања мишљења заинтересованих органа и организација на извештај о стратешкој процени, који своје мишљење дају у року од 30 дана. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени (члан 19.). Тај орган обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и

достављених мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе у складу са Законом којим се уређује поступак доношења Плана.

Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација у јавности који садржи сва мишљења о стратешкој процени утицаја, као и мишљења сакупљених у току јавног увида и јавне расправе Плана. Извештај о стратешкој процени утицаја доставља се заједно са Извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи, органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. Оцењивање се врши према критеријумима из закона.

7.2. Опис разлога одлучујућих за избор ПГР-а са аспекта разматраних варијантних решења

У I фази израде Плана генералне регулације, тј. у оквиру израде Стратешке процене утицаја разматрано је и варијантно решење нереализовања плана.

а) Нереализовање плана као варијантно решење-варијанта нултог развоја у еколошком и социо-економском погледу подразумева стагнацију и деградацију. Последице би биле: неконтролисано загађење- пре свега воде (услед недовољно развијене комуналне инфраструктуре, бесправне градње, неконтролизованог одлагања отпада), опадање квалитета воде и ризици при коришћењу за пиће, деградирање земљишта (услед недовољно развијене комуналне инфраструктуре, бесправне градње, неконтролизованог одлагања отпада), опадање квалитета воде и ризици при коришћењу за пиће; деградирање земљишта (услед ерозије, бујица са појавом клизишта, могућег загађења пестицидима и од несанитарне депоније).

б) Развијена решења подразумевају напредак у еколошком и социо-економском погледу.

-Демографским пројекцијама понуђене су варијанте утврђене применом аналитичког метода. Резултати пројекције становништва у обе варијанте показују да ће се наставити процес депопулације на планском подручју, а разлике у прогнозираном броју становника нису значајне с'обзиром да би претпостављени виши ниво фертилитета имао утицаја само на изванредан пораст младог становништва (до 15. година). За моралитет према старости и полу је претпостављено да ће се задржати према скраћеним апроксимативним таблицама моралитета за 2000/2001. годину (СЗС Београд). У прогнозама се рачунало са претпоставком да ће миграциона кретања бити избалансирана.

1. Нижа варијанта се заснива на хипотези да ће се општа стопа фертилитета задржати на постојећем (ниском) нивоу од 40 промила. Старосна структура становништва се у просеку неће битно променити, постиже се извесни пораст учешћа млађег и средовечног, као последица утицаја смртности.

2. Средња варијанта;

3. Виша варијанта се заснива на хипотези да ће се општа стопа фертилитета до 2015. године задржати на нивоу од 40 промила а у даљем периоду повећати на 60 промила. Према вишој варијанти у којој се рачуна са повећаним обимом рађања, депопулација би била нешто успоренија (број

становника за 6% већи у поређењу са нижом варијантом), што не би довело до преокрета ка позитивном расту укупног становништва, али би дугорочно имало несумњив утицај на ревитализацију старосне структуре и ниво репродукције.

Разлози одлучујући за избор датог плана са аспекта разматраних варијантних решења су:

-Опредељење за развојно решење објективно нема алтернативе, што је утврђено још код дефинисања основног циља Плана генералне регулације и дефинисања општих циљева Стратешке процене, а потврђено и проценом ефеката развојног решења и сценарија нереализовања плана. Заштита животне средине постављена је за оквир укупног развоја (потражева се и очување вредних делова као и заустављање деградације и унапређење деградираних делова животне средине).

7.3. Приказ начина на који су питања животне средине укључена у изради ПГР-а

Планерски приступ изради Плана генералне регулације био је да заштита животне средине буде оквир укупног развоја планског подручја.

С' обзиром на карактер планског подручја и врсту плана и на такав планерски приступ, у сврху планерских опредељења, стручни тим који израђује План генералне регулације је у току свих припремних и планерских активности, сагледавања постојећег стања животне средине и могућих промена, вршио са аспекта очувања и заштите. Експертска мишљења о садашњем стању животне средине, могућих промена у животној средини услед социо-економског и просторног развоја или међусекторских узрока деградације и о потреби планске интервенције ради заштите, очувања и унапређења животне средине, била су присутна код свих активности током израде плана, што је резултирало планерским опредељењима и дефинисањем еколошких решења у оквиру Плана генералне регулације. Тешкоће у оваквом поступку произилазе из неразвијеног система мониторинга за животну средину и непотпуне информационе и документационе основе.

Након анализе стања и утврђивања стратегије развоја, План је утврдио просторне услове за даљи одрживи развој. Како је заштита оквир будућег развоја подручја, правила коришћења и уређења су за сваки сектор развоја утврђивања истовремено, у оквиру утврђених зона заштите и у зависности од прописаног режима заштите.

Код сваког чиниоца природне и створене средине и за сваки сектор социо-економског развоја и пре утврђивања сваке појединачне намене простора, разматрани су:

-услови очувања, унапређења и заштите вредних делова животне средине

-заустављање деградација и ревитализација деградираних подручја

-превентивна заштита потенцијално угрожених подручја

-могући акциденти

Начин разматрања наведених питања и одлучивања о њима при утврђивању планских решења, а и приликом обављања стратешке процене, зависно је од постојећих података студијске документације.

Значајна је чињеница да нису вршена осматрања ни мерења стања елемената животне средине и да није успостављен мониторинг ниједног чониоца животне средине.

Прибављени услови и претходне консултације од значаја за израду Плана и Стратешку процену утицаја

У поступку израде Плана генералне регулације тражени су услови за израду од организација и органа који су по Закону имали обавезу да их припреме. Условне су достављала следећа министарства, институције и предузећа:

- ЈП “Србијашуме” управљачи Старе планине
- Завод за заштиту природе;
- Завод за заштиту споменика културе
- ЈВП „Србијаводе“
- Министарство одбране
- Министарство унутрашњих послова-одсек противпожарне полиције
- Републички сеизмички завод
- РХМЗ
- Републичка санитарна инспекција
- ЈКП „Стандард“- Књажевац
- ЈП за дистрибуцију електричне енергије „Електротимок“ Зајечар
- Телеком Србије

Консултације су вршене у току израде Плана генералне регулације и Извештаја о стратешкој процени утицаја.

У току израде Плана генералне регулације, о питањима животне средине вршене су консултације са претставницима:

- ЈП “Србијашуме” управљачи Старе планине
- Завод за заштиту споменика културе
- Завод за заштиту природе Србије
- ЈВП „Србијаводе“

У формирању варијантних решења и избору оптималних учествовали су:

- Ресорне службе и предузећа Општине Књажевац
- Комисија за планове-Књажевац

У току израде Извештаја о стратешкој процени извршене су додатне консултације са представницима:

- Завод за заштиту природе Србије-РЈ у Нишу
- Завод за заштиту споменика културе- Ниш
- ЈП “Србијашуме” управљачи Старе планине

Ж (8) Учешће надлежних органа, организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени

У складу са чланом 18. Закона о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Плана генералне регулације дужан је да о овом Извештају о стратешкој процени утицаја, затражи мишљења од заинтересованих органа и организација. За заштиту планског подручја и имплементацију Плана генералне регулације, од значаја је нарочито да се прибаве мишљења од надлежних ресорних министарстава.

У складу са чланом 19. Закона о стратешкој процени и члана 81. Закона о заштити животне средине (“Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-одлука УС и 14/16), учешће јавности се обезбеђује разматрањем Извештаја о стратешкој процени у оквиру излагања Плана генералне регулације на јавни увид и одржавања јавне расправе у зградама Скупштине општине Књажевац. Тиме се спроводи и начело информисања и учешћа јавности.

У складу са члановима 20, 21 и 22. Закона о стратешкој процени утицаја, орган надлежан за примену Плана генералне регулације дужан је да сачини извештај о учешћу заинтересованих органа и учешћа јавности и на основу њега прибави оцену и сагласност органа надлежног за послове животне средине на основу којих се усваја План генералне регулације.

3. (9) Резиме Стратешке процене и закључак

Предлог Плана генералне регулације урађен је на основу тумачења постојећих утицаја на животну средину и процене могућих утицаја социо-економског развоја на животну средину. Одлука о изради стратешке процене донета је накнадно, стратешка процена се ради за Предлог Плана генералне регулације који је дефинисан и пред јавни увид, а Извештај о стратешкој процени треба да прикаже степен компатибилности најповољнијих решења са становишта оба документа.

Извештај о стратешкој процени утицаја елабориран је као финални производ тог процеса, ради стављања на јавни увид, чиме се остварује начело информисаности и јавности.

9.1. Полазне основе стратешке процене -просторни обухват временски хоризонт; предмет, преглед садржаја и циљева Плана; однос Плана према релевантним плановима, програмима и другим стратешким документима

Предмет плана је мултифункционално коришћење простора у оквирима одрживог развоја. Значај плана за заштиту животне средине и одрживи развој, произилази из посебног третмана подручја.

Општи циљ израде Плана генералне регулације је обезбеђење просторних услова за мултифункционални развој планског подручја.

Посебни циљеви су: спровођење основних начела заштите животне средине; посебно значајан циљ је спровођење начела одрживог развоја целог подручја; заштита природних и културних вредности; успоравање (заустављање) демографског пражњења; комплетирање инфраструктурних мрежа (посебно хидротехничке и саобраћајне) и успостављање система контроле и управљања подручјем (мониторинга животне средине).

За План генералне регулације (посебно у погледу захтева и циљева заштите животне средине), стечене обавезе произилазе из Просторног плана општине Књажевац, Просторног плана Републике Србије Просторног плана подручја Парка природе и туристичке регије Старе планине и Водопривредне основе Републике Србије, смернице за опредељења дају стратешки документи: Предлог Националног програма заштите животне средине и Национална стратегија управљања отпадом и друге тематске стратегије.

Стечене обавезе произилазе и из Закона о заштити природе ("Службени гласник РС"бр.36/2009, 88/2010, 91/2010-испр. и 14/2016), Уредбе о режимима заштите ("Службени гласник РС", бр.31/2012), Уредбе о заштити Парка природе "Стара планина" ("Службени гласник РС", бр. 23/2009), као и другим важећим законима, уредбама и документима донетим на републичком и општинском нивоу, везаним за предметни простор.

9.2. Циљеви стратешке процене, избор индикатора и утврђивање компатибилности циљева стратешке процене са циљевима ПГР-а

Циљеви стратешке процене дефинисани су на основу захтева у погледу заштите животне средине утврђених на нивоу Србије и међународном нивоу (општи циљеви) као и на основу прелиминарне оцено стања животне средине на планском подручју, захтева везаних за животну средину из других докумената (планова, прописа, програма, стратешких докумената), карактеристика плана и планског подручја и предлога заштите у Плану генералне регулације (посебни циљеви). Посебни циљеви Стратешке процене произашли су из посебне намене подручја, могућности његовог развоја и података о стању животне средине и могућим проблемима а истовремено представљају основ за планирање делатности, функција и садржаја, односно намене површина и коришћење простора у Плану генералне регулације, на принципима одрживог развоја.Посебни циљеви су разрада општих циљева. Овако дефинисани, циљеви стратешке процене су компатибилни са циљевима Плана генералне регулације.

Иако Закон о стратешкој процени није дефинисао индикаторе за стратешку процену имајући у виду да је он урађен према ЕУ Директиви, при утврђивању индикатора животне средине за ову стратешку процену, ослањало се на циљеве ове стратешке процене и на индикаторе Европске агенције за животну средину. За анализирано подручје није успостављен мониторинг па ни за потребе израде Плана генералне регулације нису вршена истраживања о стању чинилаца животне средине, па недостају квантитативни и квалитативни показатељи стања животне средине у таквим околностима, ставови о еколошким утицајима засновани су већим делом на експертском вредновању животне средине.

Значајно је да су, као последица чињенице да се План генералне регулације ради због заштите целокупне животне средине, при изради Плана генералне регулације и стварања услова за остварење његових циљева, коришћени исти закључци или показатељи стања и потребних интервенција, који су кроз Стратешку процену утицаја утврђени као индикатори.

9.3. Процена могућих утицаја и мере за смањење негативних утицаја (детаљна анализа стања животне средине; варијанте развоја планског подручја-сценарији развоја и процена ефеката; процена утицаја варијантних решења; процена утицаја планских решења; начин на који су при стратешкој процени утицаја узети у обзир елементи животне средине и карактеристике утицаја)

Детаљном анализом стања животне средине обухваћени су сви њени чиниоци и сви сектори развоја; указано је на затечено стање и квалитет сваког чиниоца појединачно, а затим извршена оцена стања и процена утицаја и њихово појединачно, кумулативно и синергијско дејство на укупну животну средину или на појединачне чиниоце.

Са посебном пажњом су разматрана питања заштите животне средине уочена, при анализи стања, због могућности изазивања негативних утицаја; рационално коришћење и заштита природних ресурса од загађивања и деградације, заштита од ерозије и бујица, утицај индустријских постројења, саобраћаја и енергетике, спречавање неконтролисане изградње, адекватан третман отпада и отпадних вода, побољшање квалитета живота и заштита од елементарних непогода и удеса.

Извршена је процена ефеката на животну средину за две варијанте развоја: 1. сценарио нултог развоја (варијанта да се план не спроведе) и 2. варијанта развоја и заштите планског подручја повољна са аспекта заштите животне средине (ако се план спроведе).

Заштита и развој подручја захтевају варијанту спровођења плана јер предложена решења својим кумулативним и синергијским утицајима смањују евентуалне лоше утицаје и повећавају позитивне, односно омогућавају оптимизирање свих утицаја.

9.4. Смернице за ниже хијерархијске нивое за израду Стратешких процена и процена утицаја на животну средину

Заштита подручја Плана генералне регулације мора бити обезбеђена на свим нивоима планирања, кроз пројектовање и изградњу. У ту сврху утврђени су просторни или елементи животне средине или објекти, за које додатно треба урадити стратешку процену утицаја или процену утицаја. Ово је посебно значајно што следи израда планова нижег реда за подручје овог плана.

9.5. Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана (мониторинг: циљеви, индикатори, права и обавезе надлежних, поступање код појаве неочекиваних утицаја)

Систем контроле и управљања планским подручјем није успостављен, па је увођење мониторинга значајна потреба и циљ. Осим што ће помоћи провери планских решења кроз имплементацију и рационалности коришћења ресурса, омогућиће и конкретне активности на очувању и унапређењу еколошке равнотеже.

С' обзиром да је донет Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 37/2011), постоји регулатива која садржи стандардизовани систем индикатора за мониторинг животне средине. Критеријуми за избор индикатора су: пресек стања: (показатељи квантитета и квалитета), могуће промене и утицаји (интензитет, сложеност локација, број изложених становника, прекогранична природа утицаја) и закључци (трајање, учесталост, понављање, кумулативна и синергијска природа утицаја).

Препоручено је усаглашавање нивоа контроле природних вредности и међусобних односа природних и антропогених појава са међународним стандардима из ове области и увођење интегрисаних података по појединим специфичним проблемима животне средине, за израду система мониторинга. У складу са Законом који ову област регулишу и у складу са директивама ЕУ и препорукама Светске здравствене организације. Влада Србије треба да обезбеђује контролу и праћење стања животне средине и доноси програме мониторинга, а општине чији су делови територије обухваћени, да донесе програм мониторинга на својој територији и обезбеђују финансијска средства.

Неочекивани негативни утицаји могу бити услед природних сила (елементарних непогода), или услед људске делатности (акциденти). У случају непосредне опасности или у току елементарних непогода, зависно од врсте утицаја, предвиђено је предузимање мера утврђених одговарајућим законима и прописима или одлукама локалне заједнице и штабова цивилне заштите, у прописаном поступку (и Планом генералне регулације и стратешком проценом на исти начин су сагледани неочекивани утицаји у погледу припадности утицаја овој групи и поступања у случају појаве).

9.6. Приказ коришћене методологије и околности израде Стратешке процене (методолошки приступ; околности у поступку стратешке процене)

Примењена методологија Стратешке процене и израде Извештаја о стратешкој процени утицаја заснива се на Закону о Стратешкој процени и Закону о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-одлука УС и 14/16), као и на пракси стратешке процене у Европи. Општи методолошки поступак произашао је из Одлуке о изради Стратешке процене, којом је, на основу посебног третмана подручја утврђен обим и садржај Стратешке процене.

У складу са одредбама члана 26. овог Закона, донета је Одлука о изради стратешке процене за План генералне регулације који је у фази Предлога, на основу које је Стратешка процена обављена и сачињен Извештај. Из наведених разлога, стратешком проценом су проверена планска решења, а у Извештају о стратешкој процени, у оквиру приказа начина одлучивања, исказан је закључак о компатибилности резултата Стратешке процене са планским решењима.

9.7. Начин одлучивања о Плану, варијантним решењима, Стратешкој процени утицаја, и начин на који су питања животне средине укључена у ПГР

У I фази израде Плана генералне регулације, тј. код радне верзије Стратегије развоја разматрана су развојна решења, са по три варијантна решења у области демографије и у области саобраћаја, а у оквиру израде Стратешке процене утицаја разматрано је и варијантно решење нереализовања плана.

Нереализовање плана као варијантно решење, у еколошком и социо-економском погледу подразумева стагнацију и деградацију. Последице нултог развоја би биле: опадање квалитета воде, деградирање земљишта, неповратна промена основне намене земљишта итд.

Развојна решења подразумевају напредак у еколошком и социо-економском погледу.

Планерски приступ изради Плана генералне регулације био је да заштита животне средине буде оквир укупног развоја планског подручја. При одлучивању о питањима животне средине поштована су мишљења изнета у претходним консултацијама и прибављени услови, анализирано је стање животне средине, међусекторски узроци деградације животне средине као и демографски и утицаји привредних сектора на животну средину, процењени су могући природни и социо-економски утицаји, предложена варијантна решења за спречавање неких могућих негативних утицаја за заштиту и за очување и унапређење (демографске пројекције) и понуђена су планска решења која оптимизирају могуће утицаје.

9.8. Учешће надлежних органа, организација и јавности

За заштиту планског подручја и имплементацију Плана генералне регулације, од значаја је нарочито да се прибаве мишљења од надлежних ресорних министарстава:

- Завода за заштиту природе Србије
- Завода за заштиту споменика културе Србије
- Србијаводе Неготин
- ЈП “Србијашуме”

9.9. Закључак

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес који треба да интегрише циљеве и принципе одрживог развоја у плановима, уважавајући при томе потребу да се избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит становништва.

Значај стратешке процене утицаја на животну средину, поред осталог, огледа се у томе што:

- се заснива на начелима одрживог развоја, предострожности, интегралности и учешћа јавности,
- обрађује питања и утицаје ширег значаја, који се не могу поделити на пројекте,
- утврђује одговарајући контекст за процену утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују детаљније истраживање.

Стратешком проценом утицаја на животну средину анализирано је постојеће стање у оквиру планског подручја, значај и карактеристике Плана, карактеристике утицаја планираних садржаја и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја Плана на животну средину, а узимајући у обзир планиране намене. У том процесу доминантно је примењен планерски приступ који сагледава трендове и сценарије развоја, а не бави се појединачним пројектима и објектима што је карактеристично за техничко-технолошки приступ, односно израду процена утицаја за појединачне пројекте.

Концепцијски је примењен интегрални приступ који се базирао на интеграцији циљева стратешке процене у планска решења у самом планском процесу који је, иначе, подразумевао паралелну израду оба планска документа. Управо је у том делу и остварен најзначајнији допринос стратешке процене, а то је да План садржи све елементе одрживости са фокусом на аспект заштите животне средине.

Примењени методолошки приступ СПУ базиран је на дефинисању циљева и индикатора одрживог развоја и вишекритеријумској квалитативној еволуцији планских решења у односу на дефинисане циљеве СПУ најзначајнији инструмент у реализацији начела и циљева одрживог развоја у процесу планирања. То значи да се СПУ није бавила искључиво заштитом животне

средине, већ и социо-економским аспектом развоја, па су и сами циљеви СПУ дефинисани у том контексту.

У оквиру СПУ дефинисано је 14 циљева одрживог развоја и 24 индикатора за оцену одрживости Плана. Избор индикатора извршен је из основног сета одрживог развоја УН и прилагођен потребама израде планског документа. Овај сет индикатора базиран је на принципу идентификовања “узрока” и “последица” и на дефинисању “одговора” којим би се проблеми у животној средини минимизирали.

-Кроз планска решења су заступљена, остварена или омогућена сва начела заштите животне средине, што је коментарисано кроз одговарајућа поглавља Извештаја.

-Остварен је општи циљ израде Плана: створен је основ за просторну подршку мултифункционалног развоја планског подручја на еколошким принципима; омогућен је одрживи развој целог подручја планирањем активности које га не девестирају и не деградирају и санацијом деградираних подручја;

-Остварени су посебни циљеви бр.1: Интегралност је остварена планерским приступом да заштита буде оквир у коме ће се одвијати социо-економски развој, коришћење и уређење простора; вршењем процене утицаја и третирањем (при планирању) предложених индикатора остварује се превенција и предострожност; предлогом за коришћење природних ресурса се код обновљених обезбеђује очување квалитета (ваздух, геодиверзитет и биодиверзитет, заштићена природна добра) или унапређење (земљиште, водни ресурси....), санирање спонтано формиране депоније комуналног отпада итд, омогућава се спровођење начела „загађивач плаћа“ и „корисник плаћа“; утврђивањем учесника у имплементацији и њихових обавеза, обезбеђена је супсидијарна одговорност; предлог мониторинга је подстицајна мера да локална самоуправа преузме мере очувања и одрживог управљања капацитетом животне средине.

-Остварен је посебан циљ бр.2: (Заштита природних и културних вредности) кроз конкретне предлоге за стављање под заштиту до сада незаштићених вредности и дефинисањем обавезе истраживања целог подручја и сукцесивног стављања под заштиту према закључцима истраживања;

-Остварен је посебан циљ бр.3: Постепено заустављање демографског пражњења, остварење вишег стандарда становништва, опремљеност простора за јавне службе и услужне делатности.

-Остварен је посебан циљ бр.4: Створени су просторни услови за комплетирање инфраструктурних мрежа у функцији успостављања мреже насеља и бољег функционалног повезивања планског подручја са окружењем, тј. за доступност пратећим садржајима; посебан значај има планирана хидротехничка инфраструктура;

-Дати су предлози у погледу релативизације супротних интереса- посебан циљ бр.5:Просторним условима подржан је интерес локалне заједнице да користи без ограничења природне ресурсе а за остварење интереса шире друштвене средине за водоснабдевањем-које захтева рестриктивно коришћење и понашање- предложен је систем новчаних надокнада.

-Ради остварења посебног циља бр.6: (Успостављање система контроле и управљања подручјем) дат је предлог за успостављање мониторинга (праћења стања животне средине и заштите природе у току спровођења плана), за који је програм изложен у овом извештају.

План генералне регулације је сагледао све аспекте затеченог стања и социо-економског развоја подручја и на основу утврђене стратегије развоја, предложио решења која су у складу са домаћом правном регулативом и европским искуствима и препорукама у области заштите, очувања и унапређења животне средине, а којима се остварују циљеви постављени за израду Плана. План генералне регулације је извршио основни постављени задатак- мултифункционални развој обухваћеног подручја плана.

Планска решења не изазивају негативне утицаје на животну средину, а садрже елементе којима се укупни утицаји оптимизирају (подстичу позитивна својства а неутралишу или минимизирају они неповољни утицаји који се могу десити сами по себи, неизазивани коришћењем простора тј. изазвани природним процесима).

Резимирајући све наведено, као и резултате процене утицаја Плана на животну средину и елементе одрживог развоја, закључак Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину је да су План и СПУ анализирали могуће утицаје планираних намена и предвидели потребне мере како би планиране активности имале што мањи утицај на квалитет животне средине и природна добра, што је у функцији реализације циљева одрживог развоја.

С а с т а в и л а

Михајловић Летица, дипл.инж,грађ.

Прилози

Прилог I : Списак табела

- 1.Биланс коришћења простора
- 2.Општи циљеви стратешке процене
- 3.Посебни циљеви стратешке процене и индикатори
- 4.Ефекти варијанти планираног развоја на животну средину
- 5.Нереализовање плана као варијанта (сценарио нултог развоја)
- 6.Варијанте развоја и заштите планског подручја повољне са аспекта заштите животне средине
- 7.Критеријуми за вероватноћу утицаја
- 8.Критеријуми за трајање утицаја (последица)
- 9.Критеријуми за просторну димензију утицаја
- 10.Критеријуми за величину утицаја
- 11.Критеријуми за процену значаја утицаја
- 12.Планска решења обухваћена проценом утицаја
- 13.Индикатори за праћење стања животне средине (индикатори мониторинга)

Прилог II : Списак карата